

300220

వత్రి దినము వత్రి కటింప (బడును)

VOL. I. చెన్న వట్టిణము 1914 వం అక్టోబరు నెల 23 వ తేది శుక్రవారము No. 187 నందిక గరా

శృంగార నైషధము.

దీనికిమాలము. 'నైషధం విద్యదోషధమే' అను శ్రీహర్షుని సంస్కృత నైషధము. దీనికి కర్తయో కవి సార్వభౌమదగు శ్రీహర్షుడు. ఆ నైషధమునకు నిది చక్కని తెలుగు. తెలుగుమాత్రమే కాదు; (మూలమందు) రసంబుపోషించియు సలంకారంబు భూషించియు నాచిత్యంబాదించియు ననాచిత్యంబు పరిహరించియు, నన్ను ట్టుదానికీది చొక్కపుమెలుగు. శ్రీహర్షుని నైషధమునకు శ్రీహర్షుని తెలుగు శృంగార మగుటచే నిది శృంగార నైషధమయ్యెను. కవిచక్రవర్తి లిద్దటి కవితామృతరసములు గలసి వెలసియున్న యీ కావ్యరత్నమందలి రసభావ పుష్పము, అర్థమమృత్యుతియ, వర్ణనానైవిద్యయు, అసవ్యకములు. ప్రాతప్రతులను బరిశీలించి వెళ్ళుదోష మలను సరించి, యొక్కొక్కపద్యమునకును గద్యమునకును, టీక, తాత్పర్యము, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, నిఘంటువు మొదలుగా సంబంధ కలయునవి యొక ప్రాయశఃపాదమున్నవి. చేతికిమిడికగానున్న చిన్న నైషధ, మేలు కాగితములు, సాగ్ధనపటములు, మంచి కాలికోరండు దీనికిగలవు. నెల అంచెకూలి విసా రు, 8-8-0 సేవనరీసామానులు, పొంజెకోపేనాలు, సైక ములు, కాగితములు మామొల రబును.

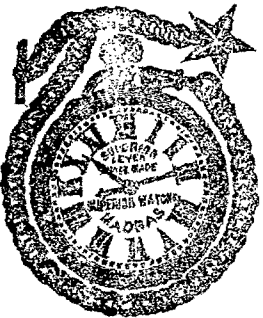
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాహ్మ, మదరాస్.

నుసీరియర్ లీవర్ బ్యాంకులువాచ్.

గొలుసుతోసహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము దయచూచి ముకంపెని చేరు ఎల్లనిసిరా తోను ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచుటకుకండమె తలదీగ మును, దట్ట! కొర్రా గ్లాసు దూము ముగియుపలకు దగియుండును. పెట్టెమాత్రం బాగామున గ్యారంటీ చీటి అతికించి యుండును. సేవ నుండి

మాత్రమునచేయబడినది. గాన నెనరియొద్దను చక్కదు. ఒకొక్కరును దీయుదురను తలంపుతో తప్పకున వెలనుంచి తిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టిదియు, స్వల్పధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవంబున దెలియును. ఇదితరకనేక గడియారములు భర్తయు బొగ్గతామ్రముల నందియున్నది. ఒకటి దెప్పించి చూడును. మాపట్టణముననే యనేకులు కొని సంతసించిరన తేలుమాట తెలుదుక!

నుసీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టువాక్సు నెం. 157, మద్రాస్

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యల్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే చేసినాగరి భాషనుండి తెల్లమాచేయబడినది. 3 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు చిత్రాన్నములు చేయుక్రమముగలదు. 2 భాగముందు డిశరగాయలు పచ్చళ్లు కోరింబిలు యింకను భోజనమును కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. 3 భాగమునందు పిండివంటలుచేయుక్రమముగలదు. వేయేల కివిలో పాకమునకు కావలసిన యావత్తుగలదు. ప్రతియంట నుండతగినది.

240 పేజీలగ్రంథము క్యాలికోరెండు ప్రతి 1 కి ధర 1-8-0 పోస్టు ఖర్చులనుకో 1-11-0 పోలియందు వేయి కొక్కడినందు చెప్పిన ప్రస్తావితపు పత్రముకొక్క.

వివోద కథలు.

240 పేజీలు మేలుకాగితములు క్యాలికోరెండు ప్రతి 1 కి ధర 1-4-0 సీ. టి. ఖర్చుకో 1-8-0 రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చుతో 3-0-0. మావిలాసము:—

మధురవాణి పుస్తకాలయము, 25 న్యూమార్కెట్ సీధి మద్రాసు.

సంజీవరక్ష.

ఇదియొక గొప్ప ద్రవ నిమిద్ధిచేసిన తామ్రము.

ప్రభావ మత్యద్భుతము. దీని నుంకరించుకొనిన, దేశా సంరక్షణకు కావు. 2. కలరా, అమృతము మొదలగు అంటు బాధ్యములను కోకనీయదు. 3. భూతప్రేత పిశాచములను పాటదోలు 4. 5. వ్యాధులు, పీడలు, ఆపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 6. నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, బిళ్లలు, తెణుకులు, హరించును. 7. ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వకర్మము, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 8. కృతార్థత్రువులు ద్రవమిద్రువులగుదురు. 9. నీవాదం గెలుచును. 10. సభకట్టు, సర్వజనవశీకరము. 11. నీవాక వ్యాపార, వ్యవసార, కార్యాల్ల సమతమై నెల్ల బోవునపుడు దీనిని ధరించుకొని జ్వలన తప్పుక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమవున్నదని ఆసుభకట్టుచేసేవ్యయ్యునిగూరునట్లునక్కాణించియున్నారు. ఇది సర్వాపధి జేదియగు నొక ఘోషయి మహాత్మునిచే గనినెట్లుబడినదేగాని కాలానిత వేషదారులవలన గనినెట్లుబడినదిగాదు. స్త్రీపురుషులు ఆ పావనద్రవంబందరును తెప్పించుకొని ధరింపదగిన అమూల్యమైన ముప్రక సమైన రక్షతాయెతు. తాయెతు కల రు 1-8-0 లు మాత్రమే.

వలయువారు:—సీ. ఆర్. జనార్ధనరావు, మెన్మరిస్ట్రీ బంగ్లా. (గుంటూరు జిల్లా.

అమృతాంజనము

అన్ని కొప్పులకు వరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-4-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనెవ్వల మాన్పును. వాయుపుబొట్ల బాపుడు పార్శ్వపుసెవ్వల బారదోలును. పోట్లబొట్లను వనమూలికలచే పొందూచేతమందు కియారుచేయవలదు మంచిమందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విశేషములతోకూడ వాడుచున్నారు.

పంచభావచీడి చూచికొనిన మూలము గలగలదు

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, పోస్టు బంధాయి; తేక నెం. 9, జహంగీరుసిధి, బాల్గిటప్పన్ మద్రాసు.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టువాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

కలరాకు నిర్దోషధము

౧౦౦-కే-౬౬-గుణము.

తప్పకయెదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వ్రం చు ను.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషాచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరలైలుప్రేషనును చెలువవలెను.

వైద్యురత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

ఆలిగ్రాం అక్షర
పండిట్, మదరాస్.

రిజిస్టర్ చేయబడిన "శక్రసంత్లా" మెట్రికలు పెరుగు సుగంధ తైలము.
16 విధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1-కి రూ 1-0-0. తపాలఖర్చులు 0-3-0

ఇందలి రమణీయమగు వాసన చెప్పు
నలవిగాను. తలకు చరిమి దువ్వుకొనిన
ఇరుగు పొరుగు యిద్దరు కూడా
వాసన యుమాయించును. వెంట్రుకలను
పెరుగ నిచ్చును మెదడునకు చలువ కలు
గును. కండ్లకు చల్లదనము నిచ్చును.
కొందరు ప్రోత్సాహ పరచినందున ఈ
చమరును స్పెషల్ గా మనోహరమగు
వాసన ద్రవ్యములు చేర్చి తయారు
చేయించి వేలకొలది డబ్బీలు విక్రయించి
యోగ్యతా పత్రములు పొందియున్నది.

86 బహుమతుల వివరం:—స్త్రీలు
తలలో ధరించు కొప్పుపుష్పం 1, దంత
పురుషైన 1, ముఖముచూచు అద్దము 1,
జర్మనుసిల్వర్ కాటుకబరికె 1, వాసన
సోపుబిళ్ల 1, తాంబూల మాత్రలు 22,

కొండెడిలుకలు 6, కార్ నేషన్ బ్రాచి 1, పునుగుడబ్బి 1, అక్షరబిళ్ల 1, వెరతి 86 బహుమతులు

మాచిరునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

వనోషధి సారసవరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.
కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసవట్లు, రక్తవికారమునలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన
నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుట్టినిగలిగించును. నెత్తుడును
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన కఠిరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక నీసామండును వాడిన తోడనే కఠిరములో నొకవిధమైన మూర్చు గనుపించును. రెండునీసాలు
వాడిన తోడనే కఠిరము బాగుపడును.

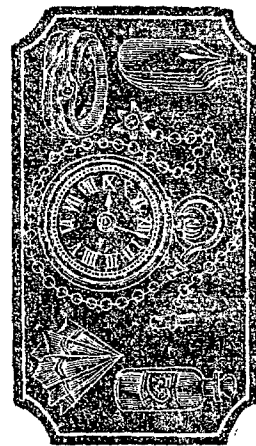
నీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనసవాడి. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

పాకెట్ వీవర్ వాచ్.

దీని క్రయాము 6 బహుమతులతో రూ 2-14-0 లు మాత్రమే
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈవాచ్ బహుమతులతో లీవర్
పనితో లేక వాణ్యమైన యంత్ర
సామానులతో తయారు యివ్వబడు
దే నూతనముగా వచ్చి యున్నది.
కొంచెమైనను వ్యర్థమైపోయిన
దా సరియైన కాలక్రమము చూ
పించు వాడు యిదియే, మిగుల
సుందరమైనది. దీని 6 బహుమ
తులవివరం:— (1) వాణ్యమైన
చేతిగడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్త
రు నీసా, (3) సర్పాకారమైన
ఉంగరము, (4) గడియారపు గా
లుసు, (5) వివిధమైన స్ట్రీలుగిట్టు
(6) డిక్టేటుచూపేడు కంపోను.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

బి. అర్. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ.

నెం. 7, కోపు శంకటాచలయ్యర్ సందు, మద్రాస్.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమిట్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగ్ధేయులకు తేజశీలమైన ఆత్మరసయోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడ
యందును, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కొటుమీదగాని కొన్ని
బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పలతో
లానే గూర్చునట్లుండును. ఈ ఆత్మరసమైన శేయికముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మర యొక్క సువాసననుభవిం
చుటకయి అటోమిట్ బహార్ యివ్వబడిన మీదగ్గిరనున్న
పాపుకీపరు నడుగవలయును వారితావున లేజని మాకు వ్రా
యుదు. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
క్లబ్ బుడ్డి ఆత్మరగల పెద్దపయిబుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరల
మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కాపులు డజన్ 1-కి
0-10-0. బి. పి. ఖర్చుకొనువాకే భరించవలయును.

సోలు ఎకంటులు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్

కంపెనీ, 155 బామా మనీరు. బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంటు:—మెహత పురుషోత్తం మూర్తి
నెం 23, చై నాబజారు కోడ్డు, ప్లవరు బజారునమీపం మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికీ తల్లి.

ఇది శంజీవికంటే ఒక వనమాళిక. ఇదియే మన పూర్వి
కుల ఆలింగనాస్యపు జ్ఞాపకము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి పడుడబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంశ
కర్మము పోగొట్టుటకు యంతనమించినది లేదు. జన్మోద్రిచి
దుర్గనియోగముచేతను మూత్రవ్యాసరంబులకు సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటతో రాజావంటిది. రక్తమును
శుభ్రపరచి నర్మములకు పటుత్వమున్ను దేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట
నాతనము చేయుటతో శంజీవికంటేది. "సర్వజీవన్" ఇది
స్త్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందఱును నుపయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి
మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిప్పు 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయు

(13-5-14) కలియుగభీమ.

16 కృష్ణపు మొదలిపిడి, తిరువల్లిక్కేటి మదరాసు.

కూష్మాండలేహ్యము.

ఈలేహ్యము వనమాలికా సారంబులతో కాస్త్రాక్ర
మగా తయారు చేయబడినది. ఇది 40 రోజులు నేవించిన
శుక్లవస్త్రము, అబ్రి, టుయ, మూలశంఖలు, నఖవ్యాధులు
మేహతిమైరలు, మొదలైన అనేకరోగములను పోగొట్టి
బలము, కాంతి, వీర్యవృద్ధిగలవాడై పరాక్రమము, దీప్తియును
కలుగజేయును. పర్యమలేదు. 40 రోజులకు 2 డబ్బాలు
చాలును డబ్బా 1-కి వెల రూ 2-8-0 లు ఖర్చులు సహా
2 కోరినవారికి సన్నితమైన క్యాట్లాగు ఉచితముగ ఎంపబడును
విలాసములు విడి అక్షరములతో వ్రాయును.
అడ్రెసు — మేనేజరు.

సరస్వతి వైద్యశాల,

మాముడూరు, కృష్ణాజిల్లా.

దీనినెవ్వరును చదువకండి

ఒకనిచూసిచిన్నవాడు - కక్కినివాడు - మూలకాశైశలువాడైనాడు - గొప్పజులంబము లోనివాడు - పెండ్లితుమైనాడు - ఇదియేదొడ్డుపంటచేయక కౌశలము. కొలదిపాటి యలంకారము లుంచబడును - విశేషములు తెలియగోరువా ర్క్రొంది చిరువామాకు ప్రాసీ కనుగొనవచ్చును. 'వివాహము' C/o V. S. R. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాశీను, మద్రాసు.

నోటీసు.

నరసాపురం యిన్ డెస్ట్రీయల్ యింప్రూవుమెంటు కంపెనీ లిమిటెడ్, నరసాపురం.

ఈకంపెనీవారికల్ ఆ 1912 సం॥ నవంబరు 4 తేదీని యేర్పాటుచేయబడి అంగీకరించబడినటువంటిన్ని 25వ తేదీని ఖాయపర్చబడినటువంటిన్ని పెప్పల్ రిజల్యూషనుప్రకారం యీకంపెనీ స్వేచ్ఛాసమాప్తి చేయబడుటకు యేర్పాటుచేయబడినది.

2. ఈకంపెనీ వారిను తయారుచేయబడ్డ ఆస్తి వినియోగపరుపబడ్డవిధముగా తెలియజేయునట్టి లెక్కను చూడడమునకును, నేదయిన వివరణమును వినుటకును జనరల్ మీటింగు నరసాపురం కంపెనీ రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసులో నవంబరు నెల 30 తేదీ పగలు 2 గంటలకు యేర్పరచడమయినది. గనుక భాగస్వాము రాగోరబడినారు.

తేది 25 నెవ్రెంబరు 1914 } A. Venkata Subbarayulu, Liquidator

కావలయును.

అచ్చు అక్షరములను పోత పోయు వాడు కావలయును. పనిబాగుగ తోలిసియుండవలయును. యోగ్యతాపత్రములతో జీతమును తెలుపుచు యీక్రింది ఆద్రెసునకు వ్రాసి కొనవలయును.

కర్నూలు ప్రింటింగువర్కుసు.

వైసురు.

స్థానిక వార్తలు.

కలరా:—తేదితో అంతముపు వారములో 694 మందికి కలరా తగిలినది. 284 మందిమాత్రము కలరావలన మృతి నొందిరి.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయముయొక్క కార్య నిర్వాహకసభ 80 తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 4, 30 గంటలకు సమావేశమగును.

మదరాసు కార్మికేషను ప్రెసిడెంటు కె. సి. మొలనీగారు జ్వరపీడితులై జనరలు ఆసుపత్రిలో చికిత్సనొందుచున్నారు.

మదరాసు హైకోర్టు క్రొత్తేజ్ జడ్జి:—ఇదివరకు మదరాసు హైకోర్టులో జడ్జిగనున్న సర్ జాన్ వాలిస్ గారినిక్రిజాన్ చక్రవర్తిగారు మదరాసు హైకోర్టుఫీజ్ (ప్రధాన) జడ్జిగ నియమించిరి.

కలకత్తా న్యాయమూర్తులగు హోమమహ్మద్, ఐ. సి. ఎస్ గారు నిన్నటియదయమున మదరాసు హైకోర్టును చూచిరి. సి. జి. మాకే ఐ. సి. ఎస్ రిజిస్ట్రారుగారు వారికి హైకోర్టు రెండు చూపించిరి.

చెన్నపురి అన్న దానసమాజము:—ఈసంఘమువారి 24వ సాంత్వరిక సభ నేటిసాయంకాలము 6 గంటలకు సమాజ భవనమున జరుగును. సాంవత్సరిక కృతిపోర్టును, ఇదివరకు తినిభి చూడబడిన లెక్కల ఈసభయం దంగీకరింపబడును. 3, 9, 37 నిబంధనములలో కొన్ని మార్పులు చేయబడును. కార్య నిర్వాహక సంఘసభ్యులు ఎన్న కొనవడుదురు. జమాఖర్చు లెక్కలు తనిఖీచేయు అధికారి నియమింపబడును.

శ్రీరాజా వేంకటరమణయ్యమూర్తిగారు బహద్రుగారి మరణము:—ఈయమ్మ నిన్నప్రొద్దున 11గంటలకు మవుంటు కొడ్డునందలి మోతీమహాలలో మృతిచెందిరిని తెలుపుటకు చింతిలుచున్నాము. వీరికిమరతే కారునెలల క్రిందట భర్త్య వియోగమును, నిపుడు మాతృవియోగమును సంభవించుట మిక్కిలి దుఃఖకరము. ఈమెపుత్రికా రత్నమునకు మాపరా మర్చన విడిచిపెట్టించుచున్నాము.

చెన్నపురిసిటీపోలీసు:—సబు-ఇన్ స్పెక్టరులలో నీక్రిందమార్పులు జరిగినవి:—చింతాడ్రెస్టేబుల్ ఎఫ్ డిజను పోలీసు స్టేషనుకు సంబంధించిన సబిన్ స్పెక్టరు ఓ. చెరుసుగారు మొలపురము ఇన్ స్పెను, ఇన్ స్పెనుకు సంబంధించిన సబిన్ స్పెక్టరు లో వెజుగారు మాంటుకోడ్డు డి' స్టేషను, వేవేరిలోని 'జి' స్టేషనుకు సంబంధించిన సబిన్ స్పెక్టరు జాక్సన్ గారు చింతాడ్రెస్టేబుల్ ఎఫ్ స్టేషను, సబిన్ స్పెక్టరు మహమ్మదు బాదేగౌనుగారు చింతాడ్రెస్టేబుల్ ఎఫ్ స్టేషను.

శేషాద్రిగారికి విండు:—పి. శేషాద్రి ఎం. ఏ. గారికి సేలము ముగిసిపోయి కాలేజీలో క్రిస్టియాలిగా నియమింపబడుటచే నాయన గౌరవముకొరకు 19వ తేదీ సాయంకాలము నందు యస్. శ్రీనివాసయ్యగారికి విండుచేసిరి. వారు మిల్లులు చాలమంది య హూతులైయుండిరి. 19వ తేదీ రాత్రి కాస్ట్యూపాలిటన్ క్లబ్బులో పి. ఆర్. తిరువేంకటాచార్యులు బి.యె.బి.యల్: గారు శేషాద్రిగారికి విండుచేసిరి. ఈ విండు పూర్వాచారపరాయణులగు హైందవుల యాచారము ననుసరించి జరుపబడినది. భోజనాంతరము బి. యల్. శర్మగారు శేషాద్రిగారి నభినందించిరి. శేషాద్రిగారు చిత్తరేణి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. రాత్రి 10 గంటలకు సమావేశము ముగిసినది.

శ్రీగవర్నగారి పర్యటనము.

అక్టోబరు 22 వ తేదీ యదయమున శ్రీప్రభుదంపతులు తిరువనంతపురముననున్న దర్శనీయములగు మ్యూజియము, చిత్రకళాపాఠశాల, మహారాజావారి బాలికా బాలుర కళాశాలలు మున్నగు ప్రదేశములను తిలకించిరి. చిత్రకళల పాఠశాలలో దంతపు చెక్కడపు పనులను మట్టిపనులను వేండి పనులను చూచి సంతసించిరి. శ్రీప్రభువుగారు బాలుర కళాశాలకును ప్రభ్ర్యిగారు బాలికల కళాశాలకును విచ్చేసిరి. బాలుర కళాశాలను చూచిన పిమ్మట శ్రీప్రభువుగారుగూడ బాలికల కళాశాలకేగిరి. వారు పాఠశాలసంతియును తిలకించి సంగీతకాల కేగిరి. సంగీతకాలయందు వీణలను పిటీళ్లను హోమ్ నియమలను వాయిచి. భారతీయ గానామృతమున శ్రీవారలకు సంతసము కలిగించిరి. తరువాత వారు పుస్తకభాండాగారమును పరిక్షించిరి. మద్రాసు వైద్యశాలనాక కొనగటకు బాలికలు బాలురు తయారుచేసిన 48 పర్చులును 65 మెడపటకాలను 69 టాపిలను 67 జుతల చేతిమేజ్ ల్లను శ్రీప్రభ్ర్యి గారికి ప్రధానోపాధ్యాయిని సమర్పించి ప్రభ్ర్యిగారికి శ్రీవారికి వందనములనొనర్చిరి.

విండు.

21 వ తేదీ రాత్రి మహారాజావారు శ్రీప్రభుదంపతులకు గొప్ప విండునొచ్చిరి. 62 మంది అతిథులకు విండేర్పాటు చేయబడినది. ఆవిందుసమయమున శ్రీమహారాజావారును శ్రీప్రభువుగారును యువన్యాసములనొసంగిరి. 22 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మహారాజావారు మరల శ్రీవారిని సందర్శించిరి. సాయంతనము 4 గంటలకు శ్రీవారు మహారాజావారికొటకు విచ్చేసిరి. శ్రీప్రభ్ర్యిగారా సమయమున జనానా మిషనుస్కూలున కేగి బాలికలను తిలకించిరి. సాయంతనము 5 గంటలకు శ్రీప్రభువుగారికి విండును తమ విడిదిలోనొనర్చిరి. 5-30 గంటలకు శ్రీవారు వెంగోడులోనున్న నాయరుపటాల మునుచూచి యటనుండి వుప్పుగోగుల శంకాలయమునకేగిరి, రాత్రి 8 గంటలకు మరెయికప్రశ్నేకపు విండుజరిగినది.

నేలటపాకాయల అపాయము:—అమలాపురం తాలూకా తిప్పలూరు గ్రామములో నొక వైశ్యుడు పోటాను మండను తెచ్చి నూర కాగితము వైన బెట్టెను. ఇంతలో నొక పిల్లవాడు వచ్చి దానిమీద రాయివేసెను. అంతట నది ఫిరంగి వలె ప్రేలిదగ్గర గూరుచుండిన ఒక వైశ్య యావనునికి తగిలి యాతడు వెంటనే మృతినొందెను.

వెద్దపులిచంపుట:—కడచిన నెల 26వ తేదీని చంద్రగిరి తాలూకా కర్కంబాడి పాలెం అడవిలో పరమాల చెంగయ్య అను పికారి 18 అడుగుల పొడవును, 6 అడుగుల యెత్తును గల ఒకపులిని తుపాకివేసి చంపినాడు. ఈ పులివలన 12 గ్రామములలో పశువులు మేతకుబోవుటకై నీలులేక బాధపడుచుండినవి. దాదాపుగ 50 పశువులు పులికొటుబడినవి. ఈ పికారిని తగువిధమున సత్కరింపుటకై చందాలు వసూలు చేయబడుచున్నవి అని ఆంధ్రభూదగుగారు వ్రాయుచున్నారు.

కోర్టు వ్యవహారములు.

[న్యాయమూర్తి: శేక్స్ పిర్ గారు]

ఇన్ స్ట్రక్షన్ కోర్టు.

యతిరాజుల నాయుడనునాతి డొంగు ఇక్ సాల్వేజ్ సీ పిటీషన్ దాఖలుచేసెను. ఈతనికి 7000 రూపాయలు ఆప్పు గలదు. ఈతనితిండినా తినినకి వచ్చుననియు, అందుండి తాము లాభము పొందకవచ్చుననియు, డొంగుంచి, యీతనికి ఆప్పు నిచ్చినవారు స్వల్పమొత్తముల నిచ్చి, హెచ్చుమొత్తములకు ప్రతిములు వ్రాయించుకొనిరను కారణమునచూపి పిటీషనరు తనఅర్జీని దాఖలుచేసెను. ఈయర్జీ గతసంవత్సరము ఆగోబరు నెలలో దాఖలుచేసికొనబడెను. ఆప్పులవారిలోనొకడాయర్జీని ఆక్షేపించెను. పిటీషన్ దారుని ప్రితార్జీని మొక్కియిల్లుగలదని యు, దాని నాడెడు పెద్దయ్యలనందు కనబరచలేదనియు, నా యప్పులవాడు వాదించెను. అందుమీద, పెద్దయ్యలనందు చూపక, పిటీషన్ దారుడు కలిగియుండు సాతులను కనుగొనుట లో నా యప్పులవాడు ఆక్షిపియల్ అసైనిగారికి సహాయము నిమి త్తము ఒక్కసంవత్సరము క్యూడనొసగి, జడ్జిగారు కేసు విచారణ సంతకణ కాపియించిరి. ఈనెల 20 వ తేదీ యీ కేసు మరల విచారణకువచ్చెను. ఇప్పుడుగూడ ఆయప్పులవాడు ఆక్షేపించెను. పిటీషనరు బహు అజాగ్రత్తతో ఆప్పులుచేసె నని యాతిడు చెప్పెను. ఈయాక్షేపణను పురస్కరించుకొని పిటీషనరు సత్తమున న్యాయవాదిగా క్రిందియభిప్రాయము లను తెలుపుచు వాదించిరి. ఈయాక్షేపణ వినుగును పుట్టించుచున్నది. పిటీషనరు లెక్కకులేక దాచియుంచిన సాత్తు ఏదైన నున్నయెడల దానిని కనుగొని లెక్కకు తెచ్చుటకు గాను ఒక్కసంవత్సరకాలము వ్యవధి యయ్యబడెను. ఇంతకణ కేమియులేక నేటిదినము మరల ఆక్షేపించుట అక్రమము. పిటీషనరునకు ఆప్పునిచ్చినవారందరు వానికి గొప్పఆస్తి రా బోవుచున్నదనియు, దానిగుండ గొప్పలాభము సంపాదించవలయుననియు తలచి వానికద్ద పెద్దమొత్తములకు ప్రతిములు వ్రాయించుకొని కొద్దిగక్షేమా నిచ్చిరి. పిటీషనరు తనయప్పు లవానికిపుడు నెలకు పదిరూపాయలవంతున నిచ్చుచున్నాడు. తత్కాలమునకు కోర్టువారు డిస్పాన్సి సర్టిఫికేటు నిచ్చినయె డల, ఈతిరున నే నెలకు పదిరూపాయలవంతున, కోర్టువా రెంతకాలమున కిచ్చుని యుత్తరువు చేయుదురో అంతకాల ముకణకు నిచ్చుటకు సిద్ధముగనున్నాడు. అని యీవిధముగ వాదించిరి. అట్లు (తాత్కాలిక) విడుదల సర్టిఫికేటు నిచ్చినయెడల, పిటీషన రెమిచేయదలచియున్నా డని న్యాయమూర్తిగారడిగిరి. ఆతిడు తనతండ్రికి వ్యాపారము నందు తోడ్పడునని న్యాయవాది ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. అందు మీద న్యాయమూర్తిగారు, కేసువిచారణ నాపీయుంచుట వలన పిటీషనరున కేలాటియబ్బుందిగాని కలుగజాలదని యభి ప్రాయము నొసగి, విచారణ నొక్కసంవత్సరకాలమున కాపి యించి, యంతకణకు పిటీషనా నెలకు పది రూపాయలు వంతున ఆక్షిపియల్ అసైనిగారికద్ద చెల్లించుచుండవలయునని యుత్తరు వొసగిరి.

(న్యాయమూర్తులు: ఎయిలింగు, హోనేగారు)

కాలదొంగమునుగుట్టించి

కోర్టులో చెల్లించబడిన మైకములో తనవంతునకు చేరవలసిన మైకమును పొందుటకుగాను ఒకబుణవ్యవస్థాపకుడు మలొకబుణవ్యవస్థాపకునిమీద దావాతెచ్చుటకుకాలపరిమితి యెంతకణ కనువిషయమై ఉత్తర ఆర్కాటులో వివాద మేర్పడగా, క్రిందికోర్టులు రెంటిలోను మూడుసంవత్సరము లని తీర్పుచెప్పబడెను. రెండవ ఆప్షలులో హైకోర్టువారు ఆతిర్పునె నిర్ణయించిరి.

(న్యాయమూర్తులు: ఎయిలింగు, హోనేగారు)

విచారణాధికారమును గుఱించి

కోయంబత్తూరుజిల్లా ధార్మంగమున వ్యాపారము చేయుచుండు మహమ్మదీయవక్తవ్య కంపెనీవారు బొంబాయిలో మార్చునీమిత్తము 8205 నూపాయల హుండీలగు రామయ్య ఆదిగాగల నలుగురుకు పంపిరి. వారావైకమును కంపెనీవారి కియ్యక తామే యపహరించిరి. అందుమీద ఆ కంపెనీవారు ఆనలుగురిమీదను ఈకోడ్డు సబ్ డివిజన్లో నేజి స్త్రీలుగారి కోర్టులో విశ్వాస్ గోహముకై గావా తెచ్చిరి. ఈ నేరము యీ రాజధానికి బయట జరిగినది గాన, యీ వ్యా వ్యయము విచారింపుట కీకోర్టువారికి అధికారములేదని యాక్షే

పంపబడెను. కాని, మద్రాసులో చేరిన ఫలములు ధారాపురమునం దేర్పడటయే, ధారాపురము తావిచారణాధికారమునకు లాభి యుండటయే ఆధారముగ గొని, వెనుకటి అలహాబాద్ తీర్మానమునకు ప్రతిఘటించుకొనినట్టి దీనిని పేజీస్త్రీలుగారు ఆ వ్యాజ్యమును కచేరీయందు తనకధికారము గలవని యభిప్రాయపడి యాక్షేపణను నిరాకరించిరి. ఈ తీర్పుమీద, హైకోర్టుకు రివిజు ఓటీషన్ వెట్టుకొనబడి, మద్రాసులో ప్రకటనలు పుచ్చుకొనటగాని, ఉంచుకొనటగాని, ప్రస్తావన మేజీస్త్రీలుగారి విచారణాధికారమునకు లాభిదన ప్రదేశములో యుగలేదని మున్నగు విషయములు విశదపరచబడినవి. వ్యాజ్యమూర్తులు క్రిందికోర్టు తీర్పును రద్దుపరచి, మద్రాసులోని కచేరీయందు తీర్పు చేసిరి.

[వ్యాజ్యమూర్తులు: ఎయిలరు, హానే గార్లు.]

అప్పిలులో శీక్షా హెచ్చించబడుట.

తానరమించుకొనగా, నిరాకరించినందున కుపితుడై తన కొడలగు వెంకట (వయస్సు 20 సం॥ లు) క తీర్మానించిన ఒక డ్రెండుగాయములు కలిగించిపంపిండ్ల నేరముమోపబడిన చిట్టగలంగండు అనువాసికిరాజమహేంద్రవరము సెక్షన్ జడ్జిగారు నాలుగు సంవత్సరముల కఠినశిక్షయు విధించిరి. కొడలు తనతో చెలిమిగలిగియు యుండెననియు, నాలుగు నెలల కాలముగ తనమాట వినుకొనదనియు, నెరముజరిగిన రోజు ఉదయమున తనను దూషించెననియు, అంగమీద కొమ్ముగొని తానటుల పొడుచుట తటస్థమనెననియు దాని విన్నవించుకొనెను. సెక్షన్ జడ్జిగారు ప్రాతిపదికన శిక్షను విధించి ఈశ్రుమీద హైకోర్టుకు అప్పిలు చేసికొనబడగా, వ్యాజ్యమూర్తు లానేరమున కాక్షేపణలదనిచెప్పి, యాజ్ఞపద్ధిపాఠశాలవాసశిక్ష విధించిరి.

[వ్యాజ్యమూర్తులు: సదాశివయ్య, శేషయ్యగార్లు.]

మైనది యొక్క హక్కులు

చెంగల్పట్టణంలో ఒకానొకరిండి, పోషకునిమాక్కుతో, తన మైనయకొమరయొక్క సోతులో కొంతభాగము నొకనికి విక్రియించెను. అందుమీద ఆమెనరుకొమరై మఱియొక పోషకుని ద్వారా దావాతెచ్చెను. ఆరెండియు, ఆనాటను కొనినవాడును ప్రతివాదులకు చేర్చబడిరి. కొమరైకొమరై చేయవలసిన ఖర్చులకు కావలసినంత ఆదాయము తిండికే కలదుగాన, అకొమరైసోతులో నెంతమాత్రమును గాని విక్రియించుట కవసరములేదని మైనయకొమరైతనమున వాదించబడెను. క్రిందికోర్టులందును వ్యాజ్యమును ప్రోసిరేసినవి. కాని, హైకోర్టునందు రెండవతప్పిలు విచారణలో వ్యాజ్యమూర్తులు ప్రస్తావనదావా సంబంధములను పరిశీలించి, విక్రియమునకు ఆమెనరు బధురాలుగాదని తిర్పుచెప్పి, అచిన్నదాని కొమరై తిండికైన ఖర్చులకుగాను ఆమెనరు సోతుల నుండి 7 వందలరూపాయలు తిండికే చేరవలసినటులు ఆతరువు చేసిరి.

[వ్యాజ్యమూర్తులు: ఎయిలరు, హానే గార్లు]

హైకోర్టువారు ప్రమేయము పుచ్చుకొననుచుట.

సేలంజిల్లాలో రామయ్యగొండక అనువాని సోదరుడగు శేంగిగొండనుని చంపినందులకై ఆ రామయ్యగొండనును, పళనీగొండనును చార్జీ చేయబడిరి. విచారణజరిగెను. కాని, ప్రత్యక్షముగ మాడుతినను సాక్షుల వాక్కులములకును, మెడికలుసాక్ష్యమునకును చాలభేదము కలదుగాన, సాక్ష్యము విశ్వసనీయము కాదంటుటను, నెరమునుగుతించి గ్రామమేజీస్త్రీలుగారికి రిపోర్టుచేయుటలో చాల కాలతాము నును కలుగుటను ఆధారములుగగొని సేలం సెక్షన్ జడ్జిగారు మద్రాసులో వదలిపెట్టిరి. ఈతీర్పుసాక్ష్యమునకు విరోధముగ నున్నదని తెలియజేయుచు, దొంగతనమువారు హైకోర్టుకు అప్పిలు పెట్టుకొనిరి. క్రిందికోర్టుతీర్పుతో ప్రమేయముకలుగజేసి కొనబలమని హైకోర్టువారు నిరాకరించిరి.

అప్పిలుకోర్టులు.

అక్కడ గూర్తు.

అడినకొండ కంపెనీలో డ్రాఫ్ట్ మేజి పనిలోనుండు రన్న మొదలియార్ అనువాడు ఆకంపెనీసోతు కొన్ని అచ్చుసామానులను (విలువ రెండున్నరరూపాయలు) దొంగిలించినందులకు చార్జీ చేయబడగా, మేజీస్త్రీలుగారు వానికి ముప్పది రూపాయలు జరిమానా చెల్లించనితో, ఒక్క నెల కఠినశిక్షయు శిక్ష విధించిరి.

పురకవాకమున వసించు నల్లేశ్వర, సుంజివి యనువారిద్దరు నొకదేవాలయమున కర్మకర్తలను పడయుటకు ప్రయత్నించిరి. ఆదేవాలయమున దాయద్రుతి మనస్తాప మేర్పడి యది క్రమక్రమముగ బలమయెను. తల్లిలముగ నట్లెకుడు, పాలమునందుపేయుచుండు సుంజివియొక్క ఆవును బలముగ మర్చించి నెనుగాయములు గలిగించెను. ఆకారణముచే నాపశువు పశుచికిత్సశాలలో నుంచవలసివచ్చెను. అంత్రాముగ ప్రవర్తిం న నల్లేశ్వరమీద దావాతేడి, కొంతకాలము విచారణ జరిగెను. మేజీస్త్రీలుగారు శిక్షావిచారణను 23-వ తేదికి ఆదీయించియున్నారు.

కాశీలో హోటలునందు హిగ్గిబాతం దొరసానిగారి కొలువులో నుండి బట్టరు అజ్ఞామలె అనువాడు గత శనివారమునాడా దొరసానిగారి సోతు (హక్కా) చేతి బత్తానులు రూపు 50 లు విలువగలవి)ను దొంగిలించెను. వానిభార్య వానిని తాకిట్టుంచుటకై యొక మార్వాడీవద్ద పేరమాడుమండగా, దొంగతనము బయ్యెడెను. అజ్ఞామలె అరెస్టుకాబడి పోలీసుకోర్టులో విచారణ జరిగెను. మేజీస్త్రీలుగారు మద్రాసుకి 5 రూపాయలు జరిమానా, చెల్లించనితో, పదిరోజులు, కఠిన శిక్షయు శిక్ష విధించిరి.

కలగూర గంప.

ప్రతిగింజల మీద.

ప్రతిగింజలమీదకి నాలుగురైలు గోధుమపిండిని గాని బియ్యపుపిండిని గాని కలిపి రొట్టెలనుచేసి తినినచో మాంసము తినుటవలన కలిగించేమేలు కలుగునుగాని అటుల బియ్యపు పిండిగాని గోధుమపిండిగాని నాలుగురైలు కలుపకపోయినచో చెడుపుచేయును. మొత్తముమీద 50 రొట్టెలలో రోజునకు ప్రతి గింజలమీద రెండు అవున్సులకన్న హెచ్చుగ తినగూడదు. ఈరొట్టె తినుటవలన తగినంత బియ్య శక్తికూడా కలుగును.

రబ్బరుపరిశ్రమ

రబ్బరుపరిశ్రమకు అసిటెటు అసిడనుద్రావక మనవరము. ఈద్రావకము యుద్ధారంభమున తక్కువయెడిది. కాని యిప్పుడద్రావకము సమృద్ధిగావచ్చియున్నది. అయినను అమధ్యకాలములో సిల్వానోదరతనము వారాద్రావకమునిచట చేయుటకును వగునేమో ప్రయత్నింపుమని రిసాయన శాస్త్రజ్ఞునికోరిరి. ఆయనచేసిన సాధనములారాధ సూచకములుగా కనబడెను. గానవాద్రావకమును విస్తారముగ తయారు చేసి చాకధరల కమ్మవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు.

సీసముఖర్పు.

యుద్ధసమయమునందు సీసముధికముగ వ్యయమగును యూరోపులోని దేశములలోనివారు సీసము సధికముగ నిలువ చేసికొని యుండనితో వారికి చాలినన్ని గుండ్లను సిద్ధపరచబాలరు. బ్రిటిషుదేశమునకు మాత్రమే సీసపుకరువు సంభవించుచాలవరకు యుద్ధసంబంధములేని దేశములనుండియే సీసమువచ్చుచుండును. సీసముగనులు విస్తారముగాగల దేశములలో ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రదేశము మొట్టమొదటిది. రెండవది స్పెయినుదేశము. మూడవది జర్మనీదేశము. మెక్సికోలోను ఆస్ట్రేలియాలోనుగూడ నించుమించుగ గనులు సమానముగనే యున్నవి.

ఆస్ట్రేలియావారి పరాజయమే.

120 సంవత్సరముల మధ్య ఆస్ట్రేలియానేల పోరాడిన యుద్ధము లన్నిటియందును గూడ వారికి పరాజయమే కలిగి యుండుటచేత వారికెట్టి కీర్తిసచ్చియుండెనో అట్టిచెడ్డ పేరు మాసిపోకుండునట్లే వారిపుడుగూడ పోరాడినారు. 1800 సంవత్సరమున మాడెంగో యుద్ధమున 1805 లోవులము అసాటర్లిట్టు యుద్ధములలోను 1809 లో వాగ్రాములో ను నెపోలీయను ఆస్ట్రేలియనుల నోడించెను. 1848 లో యిటలీవారు వారి నోడించిరి. 1859లో ఫరాసువారి నోడించిరి. 1866 లో ఫరాసువారు వారి నోడించిరి. 1865 లోజర్మనీవారు వారి నోడించిరి 1914 లో రష్యువారు వారిని నురల నిప్పువోడించిరి.

వాంకి కరెన్సీనోట్లను చింపుట.

నోట్లను రెండుమక్కలకొండ చింపుపద్ధతిని మాని పించుటకు ప్రయత్నముచేయుటయొక్క అవశ్యకతనుగూర్చి వై సంఘమువారి అభిప్రాయము ననుగుచు ఇండియాదొరతనముయొక్క ఆర్థికశాఖవారు 31-8-14 న 1246 యంట్ సంఖ్యతో

(వాసినియు త్రరమును 29-9-14 న జరిగిన సభ యాలోచించి యటులతీర్మానించిరి. సామును తక్కువకేట్లుకవంపు సౌకర్య పద్ధతులు దేశమందంతటను వ్యాపించువరకును గూడ నీపద్ధతి నేర్పరుచుటకు తగినసమయ మింకనురాలేదని ప్రాంతమువారిభిప్రాయపడుచున్నారని దొరతనమువారి కరిగించుటకు తీర్మానింపబడినది.

ఎడలబర్తు రాజకుమారుడు.

కైజరుగారి కొడుకులందరిలోను నీతిడు చక్కదనమునకును సౌజన్యమునకును కేర్వొనబడియున్నవాడు. కైజరుగారి కొడుకులలో తక్కినవారియందు సౌజన్యత యేమియును కనబడుటలేదు. ఈ ఎడల బర్తు రాజకుమారునికి తగిన పెండ్లి కుమార్తెను గూర్చి వార్తాపత్రికలలో పెక్కుసార్లులేక కన్యకలపేర్లుదాహరింపబడినవి. వానలో కన్నాటు పెట్టిషియా రాజకుమార్తె. బారుగారి పెద్దకుమార్తె. లక్ష్మీబర్తునకు ప్రస్తుతము గ్రాండు డచ్చెసుగా నున్న యామె. యమేనియా మేరీ రాజకన్యక. డెన్మార్కు తీరా రాజకన్యక పెల్సువిగు హోలయిస్సెను ఎడలేడు రాజకన్యకలయొక్క పేరు బుదాహరింపబడి యుండెను. కాని చివర కీందంతులన్నియు నసత్యములగుటచే కాక పాప మారాకుమారుడుగూడ పెండ్లికాకమునుపే మృతి నొందెను.

జర్మనుల నాగరికత.

బెర్లిను నగరమున బెర్లిను గ్లాసుకంపెనీ “యను కర్మాగారమున్నది. ఇది కేవల మాంగ్లేయులే. యుద్ధ మారంభమైన పిమ్మట జర్మనీ దొరతనమువారు దీని నాక్రమించుకొని తమ స్వాధీనమున నుంచుకొనిరి. జర్మనుదేశ ముఖ్యపట్టణముగు బెర్లిను నగరమునగాను దీపములను నీటి కొళియాలను యింగ్లీషువారే యేర్పరచిరి. కీర్తిశేఖులగు సర్ బాను ఎయిర్లుగారి హావ మరదియగు హెన్రీ గిలుగారే బెర్లిను నగరమున నిండ్లలో గూడ కొళియాల నేర్పరచెను. ఆయన చనిపోయి కొన్ని యేండ్లు మాత్రమే యెడది. ఆయన చనిపోవువరకును గూడ నీ పనియే చేయుచుండెను. తమ నాగరికతయే తక్కిన యన్ని దేశముల నాగరికతకన్నను, అంగ్లేయదేశపు నాగరికత కన్నను ఒచు ప్రాచీనమని బడాయి చెప్పుకొను జర్మనులు తమ స్వీహోరోగ్యమును, యైహిక సౌఖ్యములను అభివృద్ధి నొందుటకు యింగ్లీషువారే కారణమును సంగతిని మరచియున్నారు.

కాసకులు.

యుద్ధసమయమునందు కాసకులెంత పనియైనను చేయుదురుగాని తక్కిన సమయములలో వారుటలుపచరించరు. వట్టి సమయముల యందువారు చేపలనుబట్టుచునో వ్యవసాయము చేయుచునో యుండురుగాని భూమికోలత భూమినమోదు మొదలగుపనులు వారికేమియును తెలియవు వివాదములు గలిగినపుడు వానిని వేరువిధమునవారు నివారించుకొను చుండురు. భూమిసరిహద్దులు నిర్ధారణమైన పిమ్మట ప్రత్యమునవ్రాయక పిల్లలపిల్లలయిదనే వ్రాసెదరు. పిల్లల నందరిని పోగుచేసి క్రొత్తిగాకొలచిన భూమిసరిహద్దుల మీదుగా నడిపింతురు. ప్రతిసరిహద్దునందును కొందరు పిల్లల నేరీవారిని కొరడాలతో దిట్టముగగొట్టి యిండ్లకు పంపుచుండురు. ఏలననక కారణము లేకుండ నట్లు దెబ్బలుకొట్టుట వలన నట్టిదెబ్బలెచట కొట్టబడినచో ఆఫలమాపిల్లలకు వాగుగా జ్ఞాపకముండునని వారి యుద్దేశ్యము. సరిహద్దుల నిరూపణమున కిది నిజముగా వింతమార్గమే.

వెల్లింగ్టను ప్రభువు.

వెల్లింగ్టను ప్రభువుయొక్క గొప్పతనము యుద్ధసమయములందుచే కాని యితర సమయములందుచేత విశేషముగ కనిపెట్టి జ్ఞాపకముంచుకొనుటలేదు. ఒకనాడా ప్రభు వొకరాయలు యింజనీరుయందొగిని పిలువనంపి యొకవం తెనను కట్టవలెనని చెప్పెను. ఆయందొగి యాపనిసాధ్యముకాదనెను. మరియొక పూజ్యులలోని యొకయందొగిని పిలువనంపగ నతడుపనిని పూర్తిచేసెను. “యుద్ధసమయమున ప్రారంభించినపని కొనసాగింపలేనివాడు యుద్ధప్రయత్నములకు తరుచుగ సంభవించు రెండువిధాతములను కారణములుగా చూపింపవచ్చును కాని మరియొకడు తరువాత చేయగలపనిని మొదటచేయ నలవిగానిదని చెప్పినవాడుమాత్రము తనయసమర్థతనే తెలియబరచునని వెల్లింగ్టను ప్రభువువ్రాసెను. నేనానిసమర్థుడని గ్రహించుట యెటులని యెకిరడుగగ ఎప్పుడు సుగ్రామసమయ విడిచిపోవలెనో యెరిగినవాడును, సాహసముతో వైస్యముల నటుల తెనుకకు నడిపించగలవాడును మాత్రమే గొప్పనేనని యని పించుకొనునని యాతడు చెప్పెను.

కార్వసుక్తిస్తి కళాశాల.

ఈ కళాశాల కేంద్రీకీకృతము. ఆకళాశాలలో ధనుర్వేదమును కేరళ న పాఠ్యముగాను కన్నులుకాల్మషేలు గారు దాదాపు కథరి పాఠ్యముగాను కళాశాలకీర్తి యపాధ్యాయుడు లేలావము కేంద్రీకీకృతము. మొదటిసంవత్సరము నీ కళాశాలను గలగ్రామ సంబంధము కలిగి యున్నది. 1881వ సంవత్సరమున కేరళ కేంద్రీకీకృతముగా వారి పాఠ్యముగాను ఒక సంవత్సరము చేసిరి. అచటనుండి వారు దాచుకొని పోయిన పుస్తకములను గలగ్రామములో కేరళకీర్తి. కాలి పోయిన యా బూడిద నెగరబోయెను విద్యార్థుల విద్యయంతయు కలల బూడిదయగును గాక యని యొకముగలిది తిట్టుచుపోయెను. ఏడేవారు యధమున మడసిన లింగప్రభువు వంటి మారులును మార్గోన్వితములును బోలు కవివరులును గూడ శాకాశాలనుండియే వచ్చియుండిరి. ఆకళాశాలలో నొక దయ్యము కలదని నమ్మకమిప్పుడు కూడనున్నది కేంద్రీకీకృతమును కళాశాల లన్నిటిలోను దయ్యమును కళాశాల యిది యొక్కటయే. ఆకళాశాలలో దాక్షులు స్వేచ్ఛెను నెలడు 1667 మొదలు 1693 వరకును ఉపాధ్యాయుడిగా నుండెను. అతనిభార్య చనిపోయింది. 17 సంవత్సరముల ప్రాయముగ యిది పుత్రిక యీ కళాశాలలో విద్యార్థులను మొరొంచుచున్న యొక ప్రధమకాస్త్ర పరీక్షాధ్యక్షుని వలచి యతనితో రహస్యగోప్తమునగా తండ్రికంటబడి అభీతి వలన చనిపోయింది. ఆపిల్లయే దయ్యమయ్యెనను ప్రతీతి కలదు.

ఈజిప్టుదేశపు ప్రతీపంబు

ఈపంటనుగొనించి గత సెప్టెంబరునెల 4 వ తేదినాడు మెల్ల దీచేయబడిన రిపోర్టునుండియొకములు “ఇండెక్షన్ ప్రెస్ బిల్లు” నం దీక్షించితిమి ప్రచురించబడి యున్నది. దిగువ(లోయర్) ఈజిప్టు:- ఆగము నెలలో శీతాస్థితి పంటకొనుకొలుగునయియుండెను. చెట్లు సామాన్యముగ నభివృద్ధి చెంది త్విష్టికరముగనీతిలో నున్నవి. ప్రతిపంటను, ప్రతిచెట్టును చెఱుపు నొకపిద మగు “బాల్” అను పురుగు అన్ని జిల్లాలలోను ప్రవేశించి, కొంతెంతము కలిగించెను. అన్ని జిల్లాలలోను పొగమంచుగూడ కురిసినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. కాని, దానివలన కలిగిన నష్టము గణనకు రాజాల సంతృప్తి మట. నిరు నిండుగ నుండెను. పొలముల కన్నీటిని మామూలు ప్రకారము పారెను. ఏడెకోజులు మొదలు పదునెకోజుల వఱకు వెనుకదిక్కి వెళ్లవేసిన స్థలములలోతప్ప తక్కువచోట్ల యందెల్ల మొదటిసారి ప్రతిత్తియుట సెప్టెంబరునెల మొదటి వత్తిమున ప్రారంభమగును. విత్తె యిప్పుటి విపరీతసందర్భము లకు ఫలముగ నీపని జరుగుట కాలస్య మేర్పడినను ఏమిద వచ్చును. పంటలయొక్క భావికాలస్థితి నిరుటికన్న నెక్కువగ ల్పిస్త నిచ్చుచున్నది. (ఎగువ(అప్పర్) ఈజిప్టు, ఫాయూము:- ఈరెండు ప్రదేశములలోను వాతావరణస్థితి అనుకూలముగ నే యున్నది. బాల్ పురుగులు కొన్ని జిల్లాలలో నుండనట్లు రిపోర్టులువచ్చినవిగాని, నష్టమున్నియనుకొనదగినంత నష్ట మేమియు కలగలేదు. ప్రవాననెలయొక్క మొదటి పక్షముదినములలో చెమ్మ చాలనెక్కువగ నుండెను. పొగమంచు కురియలేదు. చాలినంత నీరు గలదు. మొదటిసారి ప్రతిత్తియవనిని సెప్టెంబరు మాసారంభమున ప్రారంభింప బడవలయును. చెట్లుత్పిష్టి కరముగ నీతిలోనే యున్నవి.

హాస్యలహరి

మరుడు:- నీకు కావలసినంత డబ్బిస్తాను. నన్ను వెండ్లాడుతావా?
 మధువు:- నేను డబ్బుసంపాదించడానికి యింకొకదారి ఏమిన్నీ లేనప్పుడు ఆలోచిస్తాను.
 తల్లి:- క్రొందపడ్డా మావా డేడువలేదట. మగతనము నిలవలేట్లాడన్నమాటే.
 కొడుకు:- అక్కడ చుట్టుపట్ల విశేషాని కవరైనా వుంటేనా?
 ముసలమ్మ:- ఏమిరా బండిలో ఏమిమరచిపోలేదు? ధా? సామానం లోపల పెట్టినావా? చూడేమైన దిగిందేమో.
 బండివాడు:- ఆ దిగింది.
 ము:- ఏమిటి?
 బం:- మీ కాకేంకొనివచ్చిన గడ్డిపోచ.

జూ బు లు.

I

ఆంధ్రవిద్యార్థులు - విదేశప్రయాణము

ఆయా, ఇప్పుడు యూరపురకు బోవున్నవర్గలో ప్రయాణము చేయ నుద్దేశముగల విద్యార్థులు రాను క్రిటీమప్రజలను పాస్ పోర్టులను తెచ్చుకొనవలయును. అట్లు తెచ్చుకొనినయెడల ఇక్కడ కొన్నివర్గలో టిక్కెట్లు దొరకవు. దొరకినను ప్రాప్తు మొదలయిన ఇతరదేశములగుండ ప్రయాణము చేయుటకు కలెండరు. ఎందుకయినను ఈరోజులో ఫ్యాన్ పోర్టు గుర్తింపు కర్మిక్కిట్లు తెచ్చుకొనుట మంచిది. కొలంబొ ఉన్నవ-లక్ష్మీనారాయణ.

II

గురజాడ ఉప్పారావుగారి ఆత్మచరిత్రము.

ఆయా, ఇంటర్మీడియేట్ తెలుగుకాంపౌజిషన్ కమిటీవారి రిపోర్టులో జరిపబడిన యాత్మచరిత్రములమీద మహారాజు శ్రీగురజాడ ఉప్పారావుపంతులు బి. ఏ. యఫ్. యమ్. యు, గారు వ్రాసినమాటలలో నీక్రిందివాక్యములున్నవి.

“But the Rajah of Pithapuram is sending round the Head Master and Pandits of his High School to hold meetings and adopt resolutions condemning the teaching of spoken Telugu in schools and recommending the exclusive study of what is called grammatical Telugu. Was ever so much money wasted to propagate a wrong definition of the term grammar?” (కాని, మాటలాడు తెలుగు బడిలలోఁ జెప్పట కూడదనియు, వ్యాకరణ యుక్తమనియనుకొను తెలుగుమాత్ర మే పఠనయోగ్యమనియు, సభలుచేసియందుఁ దీరుమానించు నిమిత్తము శిశువురపురాజుగారు వారివైస్కూలు ప్రధా నోపాధ్యాయునిఁ బండితులను ఊరూరికఁ బంపుచున్నారు. వ్యాకరణ శబ్దమునకే దవ్యనిర్వచనముఁ బ్రచురముచేయుట కన్నఁ దేన నింతభవము కృథాగా వ్యయపఱుపఁడెనా?) కృష్ణ, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, జిల్లాలలో గొన్ని స్థలములకును, గుంటూరు పట్టణమునకును మేమువెళ్లి సభలలోఁ బ్రసంగించినమాట వాస్తవము. మాపాఠశాల సంబంధములేని వారుగూడఁ గొందఱు మావలెనే గొన్నిచోట్లకువచ్చి పని చేసినారు.

మమ్మందఱు సభలచేయఁ బురికొల్పినది యవ్యాజ్యమైన భాషాభిమానమును, భాషాసాంకర్యభీతియొక గాని యితరుల ప్రోత్సాహముగాద. కొలంబొనో గొప్పగనో మా వ్యయ ప్రయాసములు మేమేమిటిమి కాని యెరుల ధనసాహాయ్యము మా కెంతమాత్రములేదు.

యథాగ్రమిటుండ, శ్రీశాపురపు రాజావారు మాకు ధనమిచ్చిపంపిన శ్రీఉప్పారావు పంతులుగారి రంతటివారు బహిరంగముగ వ్రాసి యధికారులకుఁ బంపుట యతిసాహసము.

శ్రీశాపురపు రాజావారు విద్యార్థివరులనుట సత్యము. వారు గ్రాంథికాంధ్రభాషా పక్షమువారిలో ముఖ్యులగుటయు సత్యమేకాని డబ్బిచ్చివారు మమ్మకు బంపినట్లు కేరళ మన్య తము. ఈయన్యతను బుద్ధిపూర్వకముగ శ్రీఉప్పారావుపంతులు గారు వ్రాసిన మేము నమ్మకలము. పొరపాటుపడియే వారట్లు వ్రాసియుండవచ్చును.

కావున వాచరకాలమున, స్వవాక్యమును ఋజువు పఱుచుకొనుటగాని లేనియెడల బొరపాటుపడితిమనియు దార చిత్తముతో బహిరంగముగ నొప్పుకొనుటగాని యుక్తము.

శ్రీపంతులువారి వ్రాతఁజూచియు, నిజము పెట్టిచేయ కుండ మే ముచేక్షించిచోద బ్రస్తుభాషానివాదములోఁ బరి శ్రమము చేయుచున్న ప్రజలను, న్యాయప్రదాతలగు నధికారులను, విపరీతాభిప్రాయముల పాలగుదురనియు, సంయవన న్యాయమునకును, సభ్యమునకును భంగము కలుగుననియు, నీలేఖను మీ పత్రికలోఁ బ్రకటింపుడని కోరవలసి వచ్చినది.

అధునికాంధ్ర నామాంకితభాష, గ్రంథములలో మాకును, బడులలో మానిలలకును, కలదు, వలదని, చారుకు, బరంపుర ము, కడప, కర్నూలు, బల్లారి, ప్రొద్దుటూరు, హరపనపాల్లి, మున్నగుప్రదేశములలో మహానీయులుచేసిన సభలకును శ్రీశాపుర రాజాగారికిని సంబంధమేమున్నదో బుద్ధిమంతు లాలోచింతురగాక!

కూచి నరసింహము.
 ఆదిపూడి సామనాధరావు.
 పురాణం పుడమిల్లయ్యశాస్త్రి.
 శిశువురపు.

III

నిడదవోలు రాజమహేంద్రవరముల సభ్యులైవ్యబండ్లదాన్సితి.

ఆయా, కొంతకాలమునుండి వద్రాసు రైల్వేలో 75 మైళ్ల లోపున మెయిలుబండిమీద ప్రయాణము నేయువారికి మూడవ క్లాసు టిక్కెట్లు ఇచ్చుట కలెవుచేయబడినది. ఇది మాగ్గుల ప్రయాణ సౌకర్యమునకును బండిలుపుడలలో హెచ్చుకాలము పట్టుకుంటును యేర్పరుప బడినది. అది బాగుగ నేయు న్నది. తొందరగాపోవలసినవారలు ఇంటరుమిడియేట్ టిక్కెట్లు కొనుక్కొని హెచ్చుసామ్మ ఖర్చుపెట్టి పోవుదురు. అందఱును హెచ్చుసామ్మ ఖర్చుపెట్టి తొందర ప్రయాణమునకును తొందరలేని ప్రయాణమునకు గూడ పోవుట తటస్థంపదు. కాని యిది ప్రయాణసౌకర్యమునకు ఇరవండు శేక 3 వక్లాసు కును ఇంటరుమిడియేటు తరగతికిని అనువ్యయముకొంచముగ మాత్రమేయున్న స్థలములలో ప్రయాణికులకు హెచ్చు చిక్కు కనబడుచున్నది. అట్టి ప్రదేశములలో మార్గము విశేషముగానున్నపుడు రైల్వేకంపెనీవారు ప్రత్యేకముగ దిగ్గర ప్రదేశములకు ప్రత్యేకము ఒక బండి చేయవలసి యుండును. నిడదవోలుకు రాజమహేంద్రవరమునకును మధ్య మెయిలులో 3 వ తరగతి టిక్కెట్లు నిలిపివేసిన తరువాత బాటసార్లు పడు చిక్కులకు మితి లేకయున్నది. ఆ తరగతికిని ఈ తరగతికిని ఖర్చులోని వ్యత్యాసము రు 0.1-0 లేక 0.1-6 మాత్రమే అగుటచేత బాటసారులందఱును మెయిలు బండిలోనే యింటరు క్లాసులో ప్రయాణము చేయుచున్నారు. ఉదయము గం 7½ లకే మెయిలు నిడదవోలు చేరుచుండుట చేతను అన్ని కాలవలనుండి వచ్చు పడవల కది మొగయ్యె తెల్లవారు సూర్యోదయమునకును వచ్చుట చేరుటచేతను నిడదవోలు వర్తక స్థలమగుట చేతను నిడదవోలు నకును రాజమహేంద్రవరమునకును బంధము హెచ్చుగా నుండుటచేతను సాయంకాలము 8½ గంటలవరకు రాజమహేంద్రములట్లనకు బోవుబండి మతియొకటి లేకపోవుటచేతను నిడదవోలునుండి రాజమహేంద్రకి బోవు బాటసారుల సౌఖ్య లెక్కకు మిక్కిలియగుచున్నది. అందఱును ఇంటరుమిడియేట్ టిక్కెట్లైపుచ్చుకొనువా నిగుటచేతను అందుస్థలముచాలక క్రిక్కిరిసియుంటిరి. సులభముగ నిలువబడుటకై నలునకాళముగలుగుచున్నది. ఈచిక్కులు విశేషముగా కొద్దగల రోజులలో మిక్కిలియెక్కువగుచున్నవి. కొత్తూరులోకొద్దగలగుటచేతను కొద్దలకువచ్చు జనమంతయు 10 గంటలవలలోపుననే రావలసి యుండుటచేతను నిడదవోలుకట్టనునుండి కొద్దలకువచ్చెడి జన మంతయు నీబండిమీదనే రాకతప్పనిసరి వియినది. వనీతొందరలుండుటచేత రాకతప్పదు. వచ్చునప్పుడు ఇంటికంద్ర అప్పును ఆస్తియుచెప్పకొని రావలసినప్పు చున్నది. బండినిలుచుకాల మత్యల్పముగుటచే బండినడుపువారు బాటసారులక్రమ యోజింపక వీరిని ఆబండ్లలో మద్రోకుకు చున్నారు. కొందరికి కాళ్ళను చేతులునుగూడ నలిగిపోవుచున్నవి. కష్టము లనుభవించుచుండియు నొకరితో చెప్పకొనకుండుట హింసపులకు అనాదినిధముగ వచ్చుచున్నదే అగుటచేత ఎంతమందికి కట్టి బాధగలిగినదియును మనకు పత్రికలలోను న్యాయసభలలోను గనపడుచుండుట లేదుగాని యిట్టిభాధలు గలిగినవియెన్నియో యున్నవి.

కొంతకాలమున నిడదవోలునకు రాజమహేంద్రవరము నకు మధ్యను, కొంత కాలము తాడేపల్లి గూడెమునకు రాజమహేంద్రకి మధ్యను ఉదయమును సాయంత్రమును సెప్టెంబరు బంధు సదుచుచుండెడివి. అప్పు ప్రజలకు చాలనుభముగా నుండెడిది. ఈగోదావరి వెస్ట్రోకోడ్లలో సంబంధించిన 7 రైల్వేకాలవలమీదుగను వచ్చుజనమంతయును నిడదవోలులోదిగి రాకపోకలు చేయుచుండుటచే ఉదయమునను సాయంత్రమును నడచుప్రత్యేకపుబడ్డకు తగినంత జనముగలదు. ఇప్పుడు సీజన్ టిక్కెట్లు చాడగులకర్నూరి అయినవి. చాలమంది విద్యార్థులు నిడదవోలునుండియు కొత్తూరు నుండియు రాజమహేంద్రపొయి చదవుచున్నారు. భీమవం తెట్లనకు చిలకలంపాడునుండి మెయిలుపడకులు బయలుదేరుటచే భీమవం తెట్లనాకు పోవుజనలు తాడేపల్లిగూడెం సేవకును రాకపోకలుచేయు జనము హెచ్చుగా నుండును. తాడేపల్లి గూడెంనుండి రాజమహేంద్రకి ఉదయమొకటియు సాయంత్ర మొకటియు ప్రత్యేకముబండ్లనడుపుట అత్యోగవరము యున్నది. ఉదయము 7 గంటలకు రాజమహేంద్రలో బయలుదేరి తాడేపల్లిగూడెంపొయి 10 గంటలకు రాజమహేంద్రకి చేరుకట్టు ఒకబండియు, సాయంత్రము 8 గంటలకు రాజమహేంద్రలో బయలుదేరి తిరుగ 9 గంటలలోపుగా చేరుకట్టు లొకటియును, రెండుబండ్ల నేర్పాటుచేసిన ప్రజలకు చాల సుఖముగ నుండగలదు. కృష్ణాడిల్లీకు కాన్పల్లెవారు రాబోవు మండలసభలో దీనిగురించి తగు నేర్పాటులు చేయువరకు నమ్మచున్నాను.

తల్లాప్రగడ-నూర్యనారాయణరావు

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రనామ సం॥ కార్తిక శు॥ గి॥ ౭

శుక్రవారము

ట్రఫాల్గురు జయంతి.

యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠస్తత్రవేతతో జనాః ।
సహస్రీమాణం కరుతే లోక పురమస్తతే ॥

శూరులు, ధీరులు, కవీంద్రులు, మతాచార్య వర్ణులు, ధాన్యులు మొదలగు మహానీయులు మానవులలో శ్రేష్ఠులు శ్రేష్ఠులయ్యాదగ్గము లుత్తమములు. భావములు దారిములు సకల్ములమోములు. క్యాదీక్ష ఫలవంతము. ఆయాదగ్గములు భావములు సకల్ములు కార్యదీక్ష సామాన్యజనులకు మార్గదర్శకములై లోక కల్యాణమునకు దోడ్పడుచున్నవి. శ్రేష్ఠుల సుగుణంబులను సుస్మరించుటకై జయంత్యుత్సవములు నెలకొలుపబడినవి. శ్రీరామజయంతి శ్రీకృష్ణజయంతి విజయదశమి మొదలగు జయంత్యుత్సవములు ధీరాధానమునకై వివిధోగముగచున్నవి లోకకంటకులైన దుష్టరాక్షసులను దునుమాడిన శ్రీరామకృష్ణులన తొంపురుషులుగ గొలువబడుచున్నారు. మహిషాసురాదులను సంహరించిన మహాకాళి విశ్వమాతయని కొలువబడుచున్నది. సకలదేశములందు వివహావస్తయించుచే మునుద్ధరించిన మహావీరులు డెహ్లాదారులగు బ్రహ్మసింహబహుచున్నారు. నెల్లను అట్టి మహాశూరులలో నొకడు, పందొమ్మిదవ శతాబ్దారంభమున యూరపుఖండము వర్తమాన కాలము నందువలె విషమాన్ధుడై మైసూరులో పుట్టిన నెపోలియను కరాక్రమమువలన యూరపురాజ్యములు వినాశమున బొందినవి. ఆ కాలమునందు నెపోలియను దాష్ట్యము నణచుటకై యూరపురాజ్యము లేకేధవించినవి. అట్లేయ బలసంపదలు యూరపును మహిషాపడినమునండి కాపాడుటకై వివిధోగింపబడినవి. ఆ కాలమునందనేక యోధు లాంగ్లకారమును రక్షించుటకై ఈచుక్క సంగ్రామమునందువలె దమ ప్రాణములను సమర్పించిరి. నెపోలియను వాడు యుద్ధమునందు సంపూర్ణముగ పరాజితుడైనను నాతని పరాజయమునకు మూలకాంకుడు వీరాశ్రేష్ఠుడైన నెల్లను అనియొప్పకొనవలసి యున్నది. పరాసుల నాకాదళ బలముగ నుండెను. రంగస్థల మ్యాథూమికి దూరముగనుండెను. కాని జయశీలుడైన నెల్లను యొక్క యుత్సాహబలమున నాంగ్లేయులకు విజయము గలిగినది. అట్లేయగోళమువలన విచ్చిన్న గాత్రుడయ్యెను నప్రతిహతమైన ధైర్య వైర్యము లతో పైనికులను బుకొలిపి విజయలక్ష్మిని పశపరిచుకొనెను. ఆ విషమావస్తయించు నెల్లను గణపైనికులకు తేసిన హితోపదేశము శ్రీకృష్ణుడు రణరంగమునందు విజయునకు కేసిన హితోపదేశమువలె తాత్పర్యముగ విలించియుండును. "ఆంగ్లభూమితన తనయులందరును వారి నిధులను నిర్వహించెదరని పచ్చియున్నది"-ని నెల్లనుచేసిన హితోపదేశము శ్రీకృష్ణుడు విజయునకు చేసిన కర్మయోగ తత్త్వమునకు సారాంశ మనవచ్చును. జనులు కామ్యాధిములను బడయుటకు కర్మయోగము సాధనమని శ్రీకృష్ణుడు చేసిన గాఢోపదేశము సకల విషయములకును ననువర్తించుచున్నది. శాంతికాములగు బ్రతిహతజలు రణోత్సాహమును బూని యుద్ధమునకు సంసిద్ధులగుచున్నారు. నెల్లను జయంతి సందర్భమున బ్రతిహతజలు చూసిన పరమోత్సాహమువలన వారికి గల రణోత్సాహము వ్యక్తమగు

చున్నది. అనేకలక్షలనుండి పజ్జా నెల్లను స్వరూచిహ్ను మును సందర్శించిరి; కొందరాశూరుని సుగుణంబులను బాగదీరి. కొందరావీరుని శౌర్యమునకు పుష్పకరములను సమర్పించిరి. వార్తాపత్రికలు నానాముఖముల నెల్లనునకు సహజమైన వీరావేశమును జనుకు బుట్టించుటకై ప్రచుత్తించెను పందొమ్మిదవ శతాబ్దియందగవలె నిరుపదవశతాబ్దియందును బ్రతిహతజలకు వీరావేశమవసరమైనది. జర్మనుల తొత్రివిజృంభణము నణచుటకా కాలమునందగవలె నీకామునందను బ్రతిహత నాకాదళబలము చాలియున్నది. అప్పుడు ట్రఫాల్గురు సాయుక్తాఖాతమునందగవలెపుడు తత్తరమునసముద్రమునందను బెజ్జియమునందను బ్రతిహతసామ్రాజ్యలము విజయముచుగాంచి సుఖముగ నిలువగలగు. ఆ కాలమునందాంగ్లేయు కును పరాసులకును భరతఖండము సయితము రణరంగముగ నుండినది పుడుభయరాజ్యములు విత్తత్యమునవహించి పోరాడుచున్నది. బ్రతిహతపరిపాలనమువలన భరతఖండమునందు స్థిరముగ శాంతిపాపబడినది. భారతీయులకు సహజమైన వీరప్రతాపము పునరుద్ధాతమైనది. భారతీయయోధులు బ్రతిహతసామ్రాజ్య సంరక్షణమునకై బ్రతిహతయోధులతో గలిసి బెజ్జియము రణరంగమునందు యుద్ధమును జేయుచున్నారు బ్రతిహతజలకువలె భారతీయులకును నెల్లను జయంత్యుత్సవ తత్త్వము వ్యక్తమైనది. ఈ కాలమునందు భారతీయుల యాదర్శము లందును భావములందును సంకల్పములందును గలిగిన మార్పులు భరతవర్షభృతయమునకు దోడ్పడగలవని విశ్వసించబడుచున్నది.

రానుండు డిసెంబరు మాసమున మన సర్వకళాశాలా సంఘపుసభ్యులలో నిరువురను నిర్వచించుకొనవలసిన యావశ్యకము కలిగియున్నది. అన్నివర్తమానల విషయమునందువలె సర్వకళాశాల విషయముగూడ నీరాజధానిలో తెలుగువా ప్రాతినిధ్యవిహితకీ విక్రీలి శక్తునగా నున్నది. ఉత్తరసర్కారులో సర్వకళాశాలాపట్టము నంది సభ్యులను నిర్వచించుటకు స్వతంత్రుల నారు రమారమి 450 గురున్నారు. ఇందులో 50 నూదిమాత్రము రిజిస్టరుచేయించుకొనియుండుటచేత నీవబదిగురి నిర్వచనమురు 700 రిజిస్టరు చేసికొనిన స్టూడెంట్ల నిర్వచనములలో మునిగిపోవుచున్నది. సర్వకళాశాల విద్యావిషయమున నుత్తమ పత్రికాపత్రావున సంఘాలో నున్న ప్రాతినిధ్య మెంతవేరొందించుకొనిన సంతకలుకుబడి మనకుకలుగగలదనియు సంఘములమున విద్యా వ్యాపనకు మనచేసిన యుత్సాహసహాయము మనమచేయగలుగుదునునియు వేరేవ్రాయవలసిన యక్కరలేదు. కావున నాధ్యయండలములోని ప్రతిష్ఠాదారుడును నిష్పాదైన మేల్కవి రిజిస్టరు చేయించుకొని ఇదివరకు మహాసముద్రముబడి మనవరముగా నీమలాడ బ్రయత్నించుచుండు స్వల్పసంఖ్యాకులగు మనయాంధ్ర సభ్యులకు స్వతంత్రమునై తోడ్పడగల మాతన సభ్యుల నిర్వచించి పంపుట కర్తవ్యమైయున్నది. సత్యముగా నీవని జరుగుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

ముందునకు రానుండు రెండు సర్వకళాశాలా సభ్యత్వములలో నెక్కింటికై శ్రీయుత వేసా. గామేశ్వరు పంతులవారు ప్రయత్నింపనున్నారు. సభావేదికకెక్కి, ప్రతిపత్రికకును వ్రాసి ప్రతిసమావేశమున హాజరై తమ్మును తాము ప్రకటించుకొనియెడు తెగకు చేరనివారై యెనను మీరు చేసే మాత్ర మొక్క తెలుగువారిలోనే కాక ఇతర భాషాపుత్రులలోను ప్రశంసకు వచ్చియున్నది సర్వకళాశాలా కీర్తిలో వీరిని మించిన కీర్తినందిన వారు ఈరాజధాని సంతయు వెదకినను బహుస్వల్ప సంఖ్యాకులే యుండగలరు. మీరు విదాంగిగానుండి

బక్కటొక్కటిగానందిన పరీక్షావిజయముల నన్నిటను రాజధానిలో నాయాసంవత్సరముల మొదటి వారు మీరు బి. ఏ. యంగు గణితశాస్త్రమున గడించిన గుణములసంఖ్య నిదివరకు సర్వకళాశాలారంభమునుండి మరెయ్యోయాధుడు శ్రీయుత శొంఠి రామయ్యారెగారు తప్ప మరి యెవ్వరును మించి యుండలేదు. మీరు బి. ఎల్. వర్తికొనూడ విశేష చిత్రనే కనుబరచిరిని చెప్పనిగియున్నారు రాజధానియందు మొదటివాడగుటయేకాక మొదటి తరగతిలోను కృతార్థులయిరి. ఇది సామాన్యము కాక. మీరు తమ న్యాయవాదిగ 1911 వ సంవత్సరమునుండి పరిశ్రమ చేయుచున్నారు. కళాశాల విడిచినతోడనే, అప్పుడు నెల ప్రభ్యాసవిహించి వాడైనను, గ్రంథములను కట్టగట్టి యంగించుట మన హౌదవ కట్టాదారుల కభ్యాసవని లోక ప్రసిద్ధము. అందును న్యాయవాదులును నుండి ద్రవ్యాగ్రహణ నాంభించినవారు బాత్తుగా నితర ప్రపంచమును మరచుట యాచారమైనది. అట్లుండియు గౌరవస్థాముల కెగ్రబాకజూచు యు నాచారమేయెయ్యున్నది. శ్రీయుత రామేశ్వరు పంతులవారి చరిత్ర యీగౌరవముల కొద్దానినైనను నెవమియను. మీరు న్యాయవాదిత్వమున తమ స్థానము నితరులతో నిలువకొనుచునే యున్నను ఇప్పటికిని రేపటికిని విద్యాప్రియులై విద్యాస్థులుగానేయున్నారు. గణితశాస్త్ర జ్యోతిషశాస్త్రములభిమానశాస్త్రములుగా నభ్యసించుచు ననన్య సాన్యవిషయముల నవలీలగ సాధించు సుభామార్గముల కనుగొని పాశ్చాత్య పండితోత్తములయు పత్రికోత్తమములయు ప్రశంసకు పాత్రులై యున్నారు విద్యావిషయమున నేటివిషయము తెరుగవలయుననిన మీ నరయవలయును స్థితియ దున్నారు. వీరిదివరకు నేకారవములకును ప్రాకులాడి యున్నవారుచుగారు. బుద్ధిశాలమున పద్వితీయులును, అననరాడంబర దూరులును, ఉత్తరు విజ్ఞాన పూర్ణులును నగు వీరొక్క యాధులకేకాక విద్యాప్రియులగు నెల్లరకును సంగికారాహుతే యగుదురని నమ్ముచున్నాము మీ విజయము కు తగిన ప్రయత్నము లన్నియు మనవారు చేయుదురనియు విశ్వసించుచున్నాము.

నేటిదినము యుద్ధరంగమునుండి వార్తలు విశేషములులేవు. ఉన్న కొన్నియు మిత్రచూడని నాణికన కూలముగా నేయున్నవి. యుద్ధమున ముఖ్యమగుసోరాట మిప్పుడు కొంచె మించుమించుగా ప్రాంసు సోలిమేరలో జరుగుచుండుటలేదు. న్యూపోర్టుచూడి డిక్చుముడవరకును, ఎ పిసురుండి మెసి నువరకును నాగ్రినిటనునుండి లాబాసువరకును పైచ్యములు బాసులు తీరియున్నవి. వీరలో లాబాసునూశము ప్రాచిభూమిలోనిది. ఈభూమునగుదంతయు మిత్రమాడలివారిచే పైచేయుగానున్నది. నావికాపోరాటమును జరుగుచున్నది. అందును మిత్రమాడలికి స్వములేసియు నెక్కువగా కలుగుటలేదు. యుద్ధ మొకప్రక్కన జరుగుచున్నను ఆఫ్రికాలో జరిగి యాయుద్ధమునకు కారణభూతమైన హత్యను గురించిన యభియోగము సరజీవోనగరమున జరుగుచున్నది. ఆయభియోగమునందలి ముఖ్యభాగమున తీర్పుచెప్పటకుముగజే సర్వియామా టిసిగ్రోలవారు సరజీవోను వశపరచుకొనవలెన విశ్వప్రయత్నములొనర్చుచున్నారు. బహిర్గురములు లోబడినట్లును లోపలియవరణముమాత్రము రక్షితమగుచుండునట్లును వినుచున్నాము. అచిరకాలములోనే సరజీవోపడుకొని యని తజ్జలనుకొనుచున్నారు. తూర్పున రుష్యాపైస్వవాహిని మరియొక పొంగుపొంగి వార్తానుడగ్గురు చుండిన జర్మను బలములను బాగుగా వెనుకకునూడ్చినట్లు వినుచున్నాము. సన్నిలపోటులతో నింకను నూడ్చుచున్నట్లే వార్త.

విరోధామహాసంగ్రహము.

ఇ.గ్రాంతు-సామ్యము.

బ్రటిషువారి నష్టములు.

లండను ఆక్టోబరు 21:— సైనికోద్యోగల నష్టములను గురించి యాదిగవనాజిత ప్రకటించబడినది:— దెబ్బలుతిరిగిన . య:— లెఫ్టనెంటుకన్నులు ఆర్. అలెగ్జాండరు, సెకండు లెఫ్టనెంటు బ్రెంట్లీ లెఫ్టనెంటు మానసియులైనది. బ్రూను గారు, సెకండులెఫ్టనెంటు ఎచ్. ఎల్. చాప్మను, లెఫ్టనెంటు డబ్లియం. కాట, లెఫ్టనెంటు వి. డోన్స్ కెప్టను పి. ఎఫ్. ఫిట్జెరాల్డు, కెప్టను జి. ఎచ్. ఎస్. ఫోర్, లెఫ్టనెంటు ఏ. ఎస్. ప్రేసరు, సెకండులెఫ్టనెంటు వైక్-జమీ సు, సెకండు లెఫ్టనెంటు సి. హేసను, కెప్టను ఎచ్. గడ్ మను, కెప్టను ఏ. కే. హార్ప్రీపు; క్యాప్టను మాస్టరు ఆన రెజిల్ లెఫ్టనెంటుగారు ఏ హ్యూగారు, సెకండులెఫ్టనెంటు జే. హర్వీ, లెఫ్టనెంటు డి. హర్వీగన, లెఫ్టనెంటు ఏ.ఎఫ్.ఏ. హూపు, కెప్టను ఆర్. కే. కెప్టను. వి. కె.వి. సెకండు లెఫ్టనెంటు ఆర్. సి. పెన్హూన్, లెఫ్టనెంటు బి. మెట్ గావెర్, లెఫ్టనెంటు ఆర్. ఎఫ్. హ్యూస్, లెఫ్టనెంటు వెన్విక్విక్కు, కెప్టను ఎస్. మేర్ఫీసు, సి. ఇ. లెఫ్టనెంటు స్మిత్తు, సెకండు లెఫ్టనెంటు టి. ఎస్. స్మిత్తు, సెకండు లెఫ్టనెంటు స్మిత్తు-మాస్టరు, కెప్టను ఇ. డ్యుట్టు, కెప్టను ఎఫ్. ట్యూనరు, కెప్టను ఇ. థోర్నహిల్లు, మేజరు ఇ. వి. థోర్న, సెకండు లెఫ్టనెంటు ట్యూలీ, లెఫ్టనెంటు వాన్సుబరో, సెకండు లెఫ్టనెంటు చి. వీలరు, సెకండు లెఫ్టనెంటు ఎచ్. ఎల్. రెలు.

కనుకడకువారు:— లెఫ్టనెంటు ఏ. కే. క్లిట్టరుబక్కు, సెకండు లెఫ్టనెంటు ఎల్. గ్రాంటుడాల్సన్, కెప్టను జే. క్లాన్, లెఫ్టనెంటు జే. పిట్టు. (వీరందరను డార్లెటు పటా లములోనివారు) లెఫ్టనెంటు ఎచ్. వారి గేటను, కెప్టను ఎఫ్. బి. యంక (వీరందర చెమైరు పటాలములోనివారు) మేజరు సి. వాండెటూరు.

చనిపోయినవారు:— లెఫ్టనెంటు జే. ఎయిన్సర్దు, సెకండు లెఫ్టనెంటు జి. ఛెప్లరు, మేజరు డబ్లియం. సి. క్రస్టీ, మేజరు ఎచ్.టి. డి. ల్ఫ్, లెఫ్టనెంటు జి.గిలియట్, కెప్టను ఏ. ఎమ్. కర్, లెఫ్టనెంటు ఏ. జి. ఇయాన్స్, సెకండు లెఫ్టనెంటు డబ్లియం. గార్లు, లెఫ్టనెంటు జే. ఏ. వెర్క్లీ-కొసరు, సెకండులెఫ్టనెంటు. సామ్యుఎల్లు, సెకండులెఫ్టనెంటు వాటర్ హాను, లెఫ్టనెంటు ఏ. ఎఫ్. లెట్ ఎల్లు. మొదట కనుకడకుండి తిర్వాత చనిపోయినట్లు తెలిసినవారు:— కెప్టను డబ్లియం టి. డేవిడ్సన్.

తోళ్లను పడుచుచేయు కర్మాగారము.

రంగూను ఆక్టోబరు 21:— ఇక్కడ తోళ్లను పడుచు నెట్టు కర్మాగార మొకటి పనిచేయుచున్నది. ఇది ఆంగ్లేయ పద్ధతులప్రకారము నడుపబడుచున్నది. ఈ కర్మాగారమునకు మాడ్డెను అందు కంపెనీవారు అధిపతులు. ఇక్కడపడుచేయ బడిన కర్మములు సీమదేశమునుండి యెగురుతిచేయుటకు శ్రేష్ఠ మగుదర్జములతో సమానుగవన్నవి ఇక్కడ నెలకు 21 వేల రూపాయలదర్జము తయారుచేయబడుచున్నది. సీమలోకింపె నిక్కడనుండిన లాభమేమనగా, కూలీలు తిన్నరకూలీలయ్యు తొలి పనిచేయుదురు. ఇక్కడ పడుచుచేయబడుచున్నవి ఏరో సారు ఎగురుతిచేయబడుచున్నది. ఈ యెగురుతి క్రమముగా వృద్ధియగుచున్నది.

సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారి జాబు

ఇండియను వైనికాధికారులు.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 21:— యుద్ధభూమిలోనున్న బ్రిటీషు సేలకు నాయకుడుగనున్న సర్ జాన్ ఫ్రెంచి గారు కెప్టెను హెచ్. డి. బర్డు, లెఫ్టనెంటు కర్నలు డి. జి. యన్. వాలో గార్ల నీ జాబు లో పా గ డి. బి. వీరందర హిందూదేశ సేలోని ఆఫీసర్లు. జనరలు హ్యూయర్ హామిల్ గారు గుండుప్రేలిచగపోయినప్పటికి ఎయినుబద్దనున్న కందకముల వెనుకనలిచియుండిరి. ఫ్రెంచిగారి జాబు లో హామిల్లను గారిగూర్చియు, వీరివైనికలనుగూర్చియు ప్రత్యేకముగా వ్రాయబడినది. మార్చి ఎయినుబద్ద ఈక్రిందిసేనల యుద్ధము చేయుచు:— 9 వ పటాలము, 8 వ హుస్సారు పటాలము, స్వీపు బేరాయలు ఇంజనీరు పటాలము, 25, 84, 86, 44, సంబంధపటాలములు, రెంవెలకొంగు రామల్ రైఫిలు పటాలము,

2 వ రాయలు ససెన్సు పటాలము, మొదటివార్డు ఆంటు పటాలము, మొదటివార్డు లాంకషైరు పటాలము, మొదటి గోల్డ్ స్ట్రీముపటాలము, మొదటిస్టోనెప్టరు పటాలము, అనేక ఫిరంగులు.

క్వీన్స్ వెస్టు సురేరెజిమెంటు.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 22:— సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారి జాబులో వ్రాసినరెవమెంటులో క్వీన్స్ వెస్టు సురే రెజి మెంటు కూడ కలదు.

యుద్ధపు సమాచారములు.

లాహోరు ఆక్టోబరు 21:— సివిలు అండు మిలిటరీ గెజెట్టుప్రతిక క్రిందివార్తలు వచ్చినవి:—

లండను ఆక్టోబరు 20:— ఈ మధ్యను జగ్గున సేనలు ముప్పదిమైళ్లు వెళుకు తరియి వేయబడినవి వార్తాప్రకటన సంఘమువారు తెలియ చేయుచున్నార కాని, యీ వెనుకకు తిరిమి వేయబడిన ముప్పదిమైళ్లు ఎక్కడనుండి లెక్కపెట్టు కొనవలెనో నిర్ణయించుటకు వీలులేకున్నది.

శత్రువులను వెనుకకు తగ్గుతుట.

హానుదేశపు దక్షిణ భాగమునుండి డెయిలీ క్రాని కలు ప్రతికా విలేఖకు డిట్లు ఆదివారమునాడు తెలియజేయు చున్నాడు:— కడచిన గూడ నికములనుండి ఆంగ్లేయ-పాను సేనలు ముందుకు ప్రోసికొని వచ్చి జగ్గున సేనలను చాలగూ రము తరిమివేసినవి.

మంచివేయబడిన హామిల్లను.

హామిల్లను స్త్రీయకు ట్యాన్కింగ్ కొట్టుకొనినది. దీని సమీపముననే ఒకబొగ్గుస్త్రీయరు ఉండెను. గానివీర నారే ఏ దేశపు జెండా యెగురుచుండెను. హామిల్ల ట్యాన్కింగ్ కొట్టు కొనిన వెంటనే యీస్త్రీయరు యథార్థముగ నార్యే శత్రువువారి దేనా యని కనుక్కోవలసి యుండెను కాని ట్యాన్కింగ్ కొట్టు కొనినవెంటనే బొగ్గుస్త్రీయరు హామిల్లనుదీనిలోనుండి బ్రతికి బయట పడినవారికి నీటిలో సబుమేరయిన ఒకటి నుండిట్లు తెలిసి, దానిని నాశనముచేయుటకు పడవలలో బయలుదేరి కాని, అంతలో సబుమేరయిన అదృశ్యమయినది.

క్రాంతి సేనలు.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 22:— ఇంజనీరు ప్రతికకు ఈ క్రింది తెల్లీ గామరచ్చినది:— రాయల్ ఫుకలియర్లు, మిడిల్ సెన్సురెజిమెంటు, ఈసంవత్సరము వెల్లిపోవునప్పటికి బహు కా 17 పటాలములను కలిగియుండును. ఇప్పుడు రాష్ట్రీయ సేన 5 లక్షలున్నది. క్రైస్తవును పండుగనాటికి ఇంగ్లండులో మొత్తముమీది 20 లక్షలవంకి కొత్త సైనికులతయారగుచును.

రెన్నును ఉత్సవము.

లండను ఆక్టోబరు 21:— బ్రహ్మాలరు చావలోనెల్లును గారి భావకాదముకట్టినయ యుద్ధమునద్ద సేనలను వేవలు కూడిన. సంభము పూలహారములతో అలంకరింప బడినది. సర్ జాన్ తెలికోగారు పంపినహాగము అన్నిటిని మించి యున్నది. ఈసంవత్సరము ఉత్సవము అతివైభవముగా జరిగినది ఏకట్టడముచూచినవ, బ్రిటీషు. ఫ్రెంచి, రషియను, బెల్జియను పతాకములతో అలంకరింపబడియుండెను. నేటిరాత్రి నాటక కాలలోగొప్పఉత్సవము జరుగును.

హిందూదేశ

సైనికోద్యోగములు

లండను ఆక్టోబరు 21:— హిందూదేశ సేనలో ఉద్యోగ గులుగనున్న కన్నల్ సీ. యాఫ్. స్టీవుసన్, కర్నల్ మన్ ప్రాటు, కన్నల్ బక్కు, కన్నల్ మాక్స్ వెల్, కర్నల్ ఏ. పిన్ గేటుగారు ఆజ్ఞులెంటు జెనరల్లుగ నియమించిరి.

మొత్తము ౧౩ కొట్టుకొని మునుగుట.

లండను ఆక్టోబరు 21:— “కాన్ మెరాంటు” అను విస్తాండు దేశపు స్త్రీయరు ఉత్తరసముద్రములో మందుగనికి కొట్టుకొని మనిగి పోయినది.

క్రాంతి సేనల జర్మినులపై

ఫిరంగులు కాల్చుట.

లండను ఆక్టోబరు 21:— “అటెంట్” అనుబ్రిటీషు క్రాంత జర్మనీతీరమునకు వెల్లి, తీరముననున్న బ్యాటరీలపై

ఫిరంగులు కాల్చి సోమవారము నాటిదవయును డోవరేపు చేరినది. ఈక్రాంతియున్న ఏమగురు కళానుబంధ జర్మనీల ఫిరంగిగుండు మక్కలవలన దెబ్బలుతిరిగినవి. జర్మను బ్యాటరీలపై బ్రిటీషు నావలు ఇంకను ఫిరంగులను కాల్చుచునే యున్నవి.

రణరంగముందలి భారతీయ సైనికులు.

లండను ఆక్టోబరు 22:— రణరంగమునందలి భారతీయ వైనికలనుగురించి మొదటిసార్వము డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెసు ప్రతిక యిట్లు తెలియజేయుచున్నది:— భారతీయ సైనికులు కవాతుకు వెళ్లునట్లుగనే ప్రథమములో శత్రు సేనలమీదకు బయలుదేరిరి. వీరుండిన ప్రదేశముయట్లును పెద్దపెద్ద ఫిరంగి గుండ్లువచ్చి పడుచున్నను, వీరికనురెప్పలు అవరవైనలేదు. వీరు జర్మను సేనలకంత దగ్గర నుండలేదని విచారించు చున్నారు. ఒక ఆశ్చర్యపటాలము తగినంత సమీపమునకే వెళ్లెను. దీనివలన వీరికి చాలసంతోషముగ నున్నది.

చచ్చిపోయిగారి ప్రాతము.

లండను ఆక్టోబరు 22:— నాకాదభాధికారులు ఈ క్రిందివిషయమును ప్రకటించిరి:— “సెజెరన్” “హంబరు” “మెస్సీ” అను నావలు బలేపనిచేసినవి. ఇవి బెల్జియను తీరము నకు వెల్లి జర్మనుల కుడివైపునవై ఫిరంగులు కాల్చినవి. ఈ నావలు బహు తేలికగా నీటిపై పరుకెత్త గలిగినందున మనకు మంచిలాభము కలుగునట్లు పనిచేసినవి. ఈ నావలను యుద్ధము ప్రారంభమైన మొదటిరోజులలో మనము సంపాదించితిమి సంపాదించినందుకు నిరుపయోగముకాలేదు. ఈ నావలు బెల్జియము దేశమునందలి న్యూసార్డు రక్షకై బోగాడుచున్న బ్రిటీషు బెల్జియనులు సేనలకు పెద్దపెద్ద ఫిరంగులను తేరివేసినది.

నష్టమైనవారు.

లండను ఆక్టోబరు 22:— ఈ మూడునావలు శత్రువులపై ఫిరంగులు కాల్చినప్పటికీ, శత్రువులుకూడ నావలపై కాల్చిరి. నావలు మిడిల్ కిక్కురదృష్ట ఫిరంగులు కాల్చుచుండగ శత్రువుల ఫిరంగిగుండ్ల మక్కలవలన ఇద్దరు ఆఫీసర్లు దెబ్బలు తగిలినవి.

న్యూసార్డుకర్ద జరిగిన సోగాటములో నావలలోనున్న రెపి నెంటు వైజ్ అనవాడు చనిపోయినాడు. 5 గురికి దెబ్బలు తగిలినవి. 6 గురు అంతులేదు.

భారతీయ సహాయనిధి.

లండను ఆక్టోబరు 22:— క్రీడాస్థి సార్వభౌముడు వీరి సహాయము నిమిత్తముక ఆండులెన్న మోటారును యచ్చిరి.

జర్మనివారి చిత్రములు.

లండను ఆక్టోబరు 21:— ఫ్రెంచి దొరతనమువారు మొన్న ప్రకటించిన యుద్ధవార్తలలో “మన సేనలు ఒక ఇల్లు తరువాత ఒక ఇంటిని తక్కించుకొని ముందుకు వెళ్లుచున్నవి”. అను వాక్యము కలదు. దీని ఆగ్రము మొదట ఎవరికిని తెలియ లేదు. తిరువాత ప్రతికావితేఖలు పంపినవార్తలవలన ఈక్రింది చిత్రములు తెలియవచ్చినవి:— ఉత్తరప్రాస్థులో జర్మనులు గ్రామములను, పట్టణములను ఆక్రమించుకొని, ఇండ్లపై ఫిరంగులువెట్టి బ్రిటీషు ఫ్రెంచిసేనలపై కాల్చుచున్నారు. ఫ్రెంచి గ్రామములమీద బ్రిటీషు ఫ్రెంచిసేనలు ఫిరంగులు కాల్చునని జర్మనులకు చక్కగా తెలియును. ఒకవేళ ఒక గ్రామమును బ్రిటీషు ఫ్రెంచిసేనలు ఆక్రమించుకొని పట్టుచు జర్మను వైనికలను ఇంకొక గ్రామమీదకు వెంటనే తీసికొని వెళ్లుటకు మోటారుబండ్లు కావలసినన్ని ఊరబండ్లు, ట్రాక్టర్లు మంచ బడినవి ఒకవేళ అవస్థపడి బ్రిటీషు కాల్పులను గ్రామములలో జొరబడి జర్మనులను సన్నులతో పొడువ ప్రయత్నింతు రనుకొనుదు. వీరు గ్రామములలో ప్రవేశించునప్పటికే జర్మనులు దూనికొనుచుండిరి. కొన్నిచోట్ల జర్మనులు మోటారుబండ్లను ఎక్కువగాగా బ్రిటీషు పటాలు సమీపించి సన్నులతో పొడిచిరి. శత్రువులు ఆక్రమించుకొనియున్న గ్రామములపై బ్రిటీషు, ఫ్రెంచిసేనలు ఇప్పుడు ఫిరంగులనుకాల్చుచున్నారు.

పూరి యుద్ధము.

లండను ఆక్టోబరు 22:— నిన్న రాత్రి 12 గంటలవేళ స్వామిసంగరములో దొరతనమువారు ఈక్రింది విషయమును ప్రకటించిరి:— పుటిపూట ఉత్తర సముద్రము మొదలుకొని లాబస్సీవరకును, న్యూపొర్డు నుండిట్లు ముందు వరకును, ఇన్వెన్షండి మెరిన్వరకును, నాన్ రెటనునుండి లాబెస్సీ వరకును, సేనల ఎడమవైపున భూమియుద్ధము జరిగినది. మిత్రి

మందలి సేనలు అన్ని ప్రదేశములలోను తమతమ స్థానములను విడువకుండ నున్నాడు.

యధ్యక్షమునకు మధ్యగాని, కుడివైపునగాని విశేషములేవియులేవు.

అన్ని దేశముల రబ్బరు సాగునుల ప్రచర్యనము.

లండను అక్టోబరు 22:— బహిషియ తృప్తియగునన్ని దేశములనుండియు రబ్బరు వస్తువుల రబ్బరు ప్రచర్యనము యొక్కడ ప్రారంభమయినది.

కాలనీలు.

మాంట్రేలులో బాంబు దాడునము.

మాంట్రేలు అక్టోబరు 21:— ఇక్కడ ఆస్ట్రియా దేశీయు లిద్దరు ఒక యింటిలో బాంబు పెట్టగా నడిచేలి చుట్టుప్రక్కల కాపురములండిన తొమ్మిది గృహములు ధ్వంసమైనవి. నీనిలో చాలవరకు రహస్యదేశీయులు కాపురములున్నారు. వీరు దైవాగ్రహమువలన తప్పించుకొని పోయిరి. ఆస్ట్రియా దేశీయులు చనిపోయినారు. ఎంతమందికి నష్టము కలిగినది తెలియలేదు. కాని కొందరికి బలమయిన గాయములు తగిలినవి.

దక్షిణాఫ్రికా తిరుగుబాటు.

సిడ్నీ అక్టోబరు 22:— ఇండియా స్టేటు సెక్రటరీగారు వైస్రాయలగారికి ఈక్రింది టెలిగ్రామును బంపిరి:— దక్షిణాఫ్రికాలో దొరతనమువారిమీద మారిట్టు అనువాని నాయకత్వముక్రింద 500 మంది సైనికులు తిరుగుబాటుచేసిరి. వీరిలో 70 మందిని ఇంపీరియల్ లైటు హార్సు ఫటాలమువారు పట్టుకున్నారనికలహానియల్ ఆఫీసువారు ప్రకటించిరి. ఈ 70 మందిని యధపు ఖైదీలుగ నుంచినారు. తిరుగుబాటుచేసినవారిలో మరికొందరు ఆఫీసర్లును, 40 మంది సైనికులును లొంగిపోయి తమకు తామే లై హార్సు సేన ఆధీనమైరి. అధీనమైనవారిలో చాలమంది యధమునకు వెళ్లుటకు కోరుచున్నారు. తిరుగుబాటుచేసినవారిలో కొందరు పారిపోయి దక్షిణాఫ్రికా యూనియను సేనలో చేరవలెనని ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. మారిట్టు జ్వనులకు సాహాయ్యముచేయకుండ నూరకున్నందున, మారిట్టుకును జర్మనులకును బెదిరినదని వదంతువుట్టినది.

(ఇటీవల దక్షిణాఫ్రికాలో మారిట్టు అనువాని నాయకత్వముక్రింద 500 మంది సైనికులు దక్షిణాఫ్రికా దొరతనము వై తిరుగుబాటుచేసి జర్మనీవారిసాహాయ్యమునకు వెళ్లవలచిరి.

లండను అక్టోబరు 21:— కేవలపును; యూనియను దొరతనమువారు పట్టుదలతోను సాక్షర్యముతోను పనిచేసి నందున, మూర్ఖిట్టు తిరుగుబాటు క్యవహారములయు తిరుగుబాటువారి కపజయముగనే తుదముట్టినది.

ఇమిగ్రేషను ఇక్సెక్యూరును చంపుట.

లండను, అక్టోబరు 21:— హావెక్స్ ను అను నరకు కెనడాదేశమునకు ఇమిగ్రేషను ఇనక్సెక్యూరుగనుండి, కొమగటా మారు నావలో కెనడాకు పోయియుండిన భారతీయులను దీనివలకుండ జేయుట యందుచాల శ్రద్ధదీసికొని పనిచేసి యుండెను. ఈరని నొకపిండువు వాంకొవీరు పట్టణమునందలి న్యాయసభామండలములో నుపాధికో కార్మిచండెను.

జపాను

జపాను శిశు రాజు

క్రిటీష సేనలు.

లండను అక్టోబరు 19:— సింగపూలోనున్న క్రిటీష సేనలకు జపాను యుద్ధనావలు మారియానే, మాస్కో, కాకోలైను దీవులను ఆక్రమించుకొనినవి. అని జపాను దొరతనమువారు టోక్యో నగరములో ప్రకటించిరి. (ఈ దీవులు జర్మనీవారివి.)

జపానువారు

కాకోలైను దీవులను ఆక్రమించుకొనుట.

లండను అక్టోబరు 10:— వైసిక ప్రయత్నములను సాగించుటకుగాను జపాను యుద్ధనావలు మారియానే, మాస్కో, కాకోలైను దీవులను ఆక్రమించుకొనినవి. అని జపాను దొరతనమువారు టోక్యో నగరములో ప్రకటించిరి. (ఈ దీవులు జర్మనీవారివి.)

జర్మనువారు - కెకోలైను దీవులు.

జపాను స్వాధీనముచేసికొనుట.

కలకత్తా అక్టోబరు 21:— టోక్యో పట్టణమునందలి

జపాను రాయబారి క్రిందివార్త వచ్చినది:— కెకోలైను దీవులను జపాను సైనికులు స్వాధీనము చేసికొనుట 14 వ తేదితో పూర్తిమైనది. ఇక్కడ జర్మనీవారిని రెండు స్త్రీయరులు కనుబడగా నొకటి ముంచివేయబడి రెండవది పట్టుకొనబడినది. జపానువారికి ఎవరికిని నష్టము కలుగలేదు.

జపాను నౌకాదళము

చర్చిలుగారివంగనములు.

లండను అక్టోబరు 21:— వార్తాప్రకటనశాఖవారు దిగువ విషయము తెలియజేయుచున్నారు. జపాను నౌకాదళమువారు చేయుచున్న యత్నములకును వారు చూపుచున్న సామర్థ్యమునకును తమయొక్క కృతజ్ఞతను తెలియజేయుచు, ఆంగ్ల నౌకాదళపక్షమున చర్చిలుగారు జపాను నౌకాదళశాఖామంత్రికి తంజివార్తంపియున్నారు. “పసిఫిక్ మహాసముద్రమందు జర్మనుల యునికికట్టను నిర్మాణముచేయవలయునను మహాసంకల్పమునుండ, వర్తకమును సంరక్షించుటయందును శత్రునౌకలను వెదకుచుండుటయందును వైస్రాయలను స్థానాంతరములకు గొనిపోవునపుడు వెంటచచ్చి రక్షణమొసంగుటయందును జపాను యుద్ధనౌకలు మాకమూల్యముగ సహాయముచేయుచున్నవి.” అని చర్చిలుగారు వ్రాసియున్నారు. ఇంగ్లండు బ్రత్యుత్తరముగ, “ఉభయమిత్రుల నౌకాదళములకును ఇట్టి శరస్సురానుకూల్యమును సంపూర్ణముగా కలిగియుండుట యత్యంతతృప్తికరమగువిషయమనియు, కొద్దికాలములోపలనే తమసంకల్పము లన్నియు సిద్ధికివచ్చునని తా నానించుచున్నాననియు” వ్రాయుచు, జపానువారిమంత్రి జపాను నౌకాదళపక్షమున చర్చిలుగారికి నన హృదయపూర్వకవందనము లర్పించెను.

రుష్యా

రషియా దొరతనము

వారి ప్రకటన

లండను అక్టోబరు 21:— పెట్రోగ్రాదునగరములో రషియా దొరతనమువారి క్రిందివిషయములను ప్రకటించిరి:— యుద్ధక్రమములో ముఖ్యముగ మార్పు లేవియులేవు. మనసేన కొన్నిచోట్ల జర్మను సేనను సమీపించినది. జొరా నదిమొదలు కొని స్ట్రీవర్కుకు మనసేనలు జర్మనీ సేనలతో యుద్ధముచేయుచున్నవి. తూర్పు ప్రషియాలోకూడ మనసేనలు యుద్ధముచేయుచున్నవి. జెంసీలకు దక్షిణమున ఆస్ట్రియను సైనికులను మనసేన గుంథలుగుంథులుగ పట్టుకొను చున్నది. ఒక ఆస్ట్రియను పటాలము, ఆఫీసర్లు, యుద్ధసామగ్రితో సహా మనసేనకు లోబడినది.

రషియా దొరతనము

సారాయిలనిషేధము.

లండను అక్టోబరు 21:— బారుగారు, దొరతనమువారు సారాయిలు ఆమ్మునాచారము మాన్పవలెనని ఆలోచించుచున్నామని చెప్పిరిగా! అహ! ఎంతటిత్యాగము. దీనివలన దొరతనమువారికి 9 కోట్ల 30 లక్షల పౌనులరాబడి తగ్గిపోవును.

రుష్యా అధికారుల ప్రకటన.

జర్మను సేనలు పారిపోవుట.

లండను అక్టోబరు 21:— పెట్రోగ్రాదు:— వార్తాపట్టణ ప్రాంతమునను, పీటికానదికి ఉత్తరభాగముననున్న జర్మను సేనలు పూర్తిగ జెనుకకు పారిపోవుచున్నవని రుష్యా అధికారులు తెలియజేయుచున్నారు. జర్మనులు తమిలో దెబ్బలు తినినవారిని, రక్షకస్థానములను వదిలివెట్టి పోవుచున్నారు. వీరి రహస్య సేనలు వెంటబడి తరుముచున్నవి. పీటికానదికి దక్షిణముననున్న జర్మనులు రుష్యును సేనల నింకను యెదిరించుచునే యున్నాడు. జర్మనులు తీవ్రముగ ఫిరంగులు వెట్టి కొట్టుచున్నను, ఇంకొక్కోరుకు యెదురుగనున్న కోటిన్న పట్టణము రుష్యును సేనల స్వాధీనమునందున్నది. విస్యూలానదికి ఎడమతీర్పుననున్న రుష్యును సేనల స్థితి నిరపాయముగ నేయున్నది. జైమిలు చుట్టును రుష్యును సేనలు జర్మనులమీదపడి పోరాడుచున్నవి. తూర్పు ప్రష్యాలో మాన్పమియులేదు.

జర్మి

జర్మను యుద్ధనావ.

బడ్డుపట్టుట.

లండను అక్టోబరు 20:— యస్. 9 అను జర్మనుడిస్ట్రోయరు సింగపూడి చీకటివేళ పారిపోయినది. ఇది తరువాత కయామాకు దక్షిణముగా 60 మైళ్లదూరమున బడ్డుపట్టి యున్నది. అని జపాను దొరతనమువారు వారిరాజధానియగు టోక్యో నగరములో ప్రకటించినారు.

యుద్ధమునుగూర్చి

జర్మను దొరతనము వార్తాప్రకటన

లండను అక్టోబరు 21:— దొరతనమువారు జర్మనీరాజధానియగు బర్లినునగరములో ఈక్రింది విషయములను ప్రకటించిరి:— “ఇసర్ కాలువ పొడుగనను యుద్ధముజరుగుచున్నది, యుద్ధభూమిలోనున్న శత్రువుల ఫిరంగులకు సాహాయ్యముగ న్యూపోర్టుకు వాయవ్యదిక్కున ఉత్తరమునండి నావలలోని ఫిరంగులు పనిచేయుచున్నవి.

లిట్టి కిత్తూరును జరుగుచున్న యుద్ధములో మనసేనలు శత్రు సేనలపై పడుచున్నవి. శత్రు సేనలు మనసేనలపై చాలమారులు పడినవి. మన సేనలు వానిని వెనుకకు తొట్టివేసినవి.

తూర్పురంగమున అనగా రషియాతో జరుగుచున్న యుద్ధము ఎటుకాకుండ నున్నది.

జర్మను సేనలు.

దుస్తులు, ఆయుధములు సరిగాలేవు.

అలహాబాదు, అక్టోబరు 22:— పయిసీరుపత్రికకు లండను విశేషకుడు ఈక్రిందివార్తను పంపినాడు:— మిత్రమండలి సేనలకు ఖైదీలుగచిక్కిన జర్మను సైనికులు వికారముగ దుస్తులను ధరించియున్నారనియు, పాతకుపాకులను చేతకట్టియున్నారనియు తెలియుచున్నది.

జర్మను పత్రికలు.

బర్లిను పత్రికలు పట్టిపట్టి వ్రాయుచున్నవి. హామెమదలగు నావలను ముంచివచ్చుడైనను సంతోషముగ వ్రాయుట లేదు. ప్రతిరోజు ఏదో ఒకచోట విజయముకలిగినదని ఒర్లినునగరములో దొరతనమువారు ప్రకటించుచున్నను పత్రికలు మట్టుకు ఉల్లాసముగ వ్రాయుటలేదు. లండనునగరమును సేన సేనలు ముట్టడించినవి. ఇంగ్లీషు నౌకాదళమును మననౌకాదళము ముంచివేసినదని తమ అధికారులు చెప్పినారని (క్రిటీషవారికి చిక్కిన జర్మను సైనికులు చెప్పిరి.

జెలియము

జెలియము దేశములో.

జర్మనుల స్థితి.

అలహాబాదు అక్టోబరు 21:— లండనునగరమునందలి “కానికల్” పత్రికావిలేఖకుడు ఈక్రిందివిషయమును తెలియజేసెను:— బ్రిటీషు, ఫ్రెంచి సేనలు, వజీయదక్షిణమునకువచ్చుటవలన మనకు ఉపద్రము కలుగునేమోయని జర్మనులు తలచుచున్నారు. జెలియములో జర్మను ప్రదేశములను ఆక్రమించుకొనియున్నంత మాత్రమున విజయములు పొందజాలరు. వారము రోజులలోగా మనము జర్మనులను జెలియమునండి రెరముచుండవలెను. అని ఒక పెద్దమిలిటరీ అధికారి అన్నాడు.

జెలియములు.

తీవ్రముగ పోరుట.

లండను అక్టోబరు 22:— వార్తాప్రకటనసంఘమువారు ఈక్రిందివిషయమును ప్రకటించినారు:— నిన్న మిత్రమండలి సేనలు జర్మనులపైపడగా జర్మనులు మిత్రమండలి సేనపైపడిరి ప్రతిచోటను మిత్రమండలి సేనలు జర్మనులను వెనుకకు తొట్టివేసినవి. జర్మనులకు చాలనష్టముకలిగినది. అబ్బా! జెలియను సేన స్వస్థానములను రక్షించుకొనుటకు ఒహుపరాక్రమముతో పోరినది.

జెలియనుల ధైర్యము.

లండను అక్టోబరు 22:— వార్తాప్రకటన సంఘము వారు ఈక్రిందివిషయమును తెలిపిరి:— నాలుగు రోజులనుండి జెలియనులు సుమారు 20 మైళ్ల పొడుగుననున్న కంములలోనిలచి, తమకున్న వెక్కురెట్టు హెచ్చుగనున్న సేనను ముందుకు రానియ్యకుండ అతితీవ్రముతో పోరాడుచున్నారు. వెక్కురెట్టులు జర్మను సేన వారిపైపడెను. విజను ధైర్యమునవీడక జర్మనులతో పోరిరి.

‘ఇండిపెండెన్సు బెల్లి’ పత్రిక.

లండను, అక్టోబరు 21:— మొదటినుండియు జెలియములోని పట్టణములలో నొకటగు బ్రెస్సెల్సులో ప్రకటింపబడుచుండిన యాపత్రిక కార్యస్థానము యుద్ధములన గలిగిన యసందర్భముల కారణమున మొదట ఫ్రెంటునకును తర్వాత అన్వేషకునకు మార్పబడి యుండెను. ఇప్పుడు ఈపత్రిక లండనులో ప్రకటింపబడుచున్నది. దీనికి స్వాగత మిచ్చుచు, త్వరలోనే మరల పూర్వస్థానముగ బ్రెస్సెల్సులో నీపత్రిక స్థాపింపబడునను మృత్యు తమకుగలదని ఆస్పిష్ట్రుగానీ శ్రీకొక శత్రువానియున్నారు. అతేఖ నేటిసంచికలో నీపత్రికయందు ప్రకటింప బడినది.

టర్కీ.

ఇంగ్లాండు - టర్కీ

లండను అక్టోబరు 20:—“గోడెస్” “ట్రెస్టా” అను యుద్ధనావలమీదనున్న జర్మను నౌకర్ల తీసివేయడని బ్రిటీషు దొరతనమువారు, టర్కీవారిని కోరిరి. టర్కీ అందుకు నిరాకరించినది. ఆ టర్కీరాజధానియగు కాన్ స్టాంటినోపొలునుండి బెల్లి గ్రాము వచ్చినది.

దక్షిణహిందూస్తానము

చిల్ కాన్యాస్త్రిమధుమిది సరకు.

ఉదకమండలము, అక్టోబరు 22:—ఇది జర్మనకుసురు ఎమైనవలన ముంచివేయబడిన స్త్రీమరులలో నొకటి. దీనిమీద ఇండియా ఆజ్ఞాస్థు ముద్రణాలయమువారి 200 పానులు వెలగల కాగితములు ముద్దుగుసామానులను, తదితరసరకులు నుండెను. యుద్ధగినములలో చెల్లించవలసిన సామ్యము చెల్లించి యీసరకు భీమాచేయించబడినది.

బొంబాయి

జర్మని ఆస్త్రియాదేశపు సరకులు.

కరాచీ అక్టోబరు 21:— ఆస్త్రియా జర్మనీదేశముల నుండి హిందూదేశమునకు ఇదివరకు దిగుమతి యగుచుండిన ఏయే సరకులు ప్రాప్తమిందో తెలియచుటకు వీలుగనుండునో సంగతి సందర్భములను విచారించి ప్రైంచిపొరతనమువారి వాణిజ్య పరిశ్రామిక కాఫివారు తెలియజేయ కోరుచున్నారు. ఈ విషయమై కరాచీలోని పరాసు రాయబారి, కరాచీలో దిగుమతివాహరముచేయు కంపెనీలకు 19 వ తరగతుల వస్తువులచూచి తాను తెలియజేయుచు నొక యుత్తరమును వ్రాసిరి.

తన్నుకొనిచచ్చుట.

ముద్దాయికి 25 రూపాయల అపరాధము.

బొంబాయి, అక్టోబరు 21:— పోర్టు ట్రస్టు ఇనస్పెక్టరువై వచ్చిన అధికారిగమనందు మూడవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పువేసివారు. బొంబాయి డాక్సులలో పని చేయుచుండిన దొండుబాలా అను కూలివాని నీతడు తన్నుటచే చనిపోయినట్లు సేరము మోపబడినది. దొండుబాలా ఏదియో ఒకత్రాడు సరిగా ముడివేయనందున ఒకతన్ను తన్నెనట. అంతట దొండుబాలా నొప్పిచే బాధపడుచు కొంతదూరము పోయి నేలగులెను. ముద్దాయిపోయెను వెంటనేపోయి కొంత సహాయము చేసినాడట. డాక్టరు నిమిత్తమై కలుగుపంపినాడటగాని, ఆయన వచ్చులోపలనే యీ దురదృష్టవృత్తు చనిపోయెను. స్త్రీహమునకు దెబ్బతిగులువలన నీతడు చనిపోయినట్లు పోలీసు పర్జను చెప్పుచున్నాడు. ఈతడు మనస్సు జ్వరముచే బాధ పడుచుండుటవలన, నీతని స్త్రీహము మృదువుగ నుండినదట. నరహత్యనుండి సామాన్యపుహానికి దోషమును మార్చిరి. ఇందు నకు ముద్దాయి నిర్దోషిని వాదించెను. న్యాయాధిపతులు ముద్దాయికి 25 రూపాయల జరిమానా విధించి విడుదల చేసిరి.

ఎగుమతికి కావలసిన స్త్రీమరులు.

కరాచీ అక్టోబరు 21:—హిందూ దేశమునుండి సరకును యెగుమతిచేయుటకు తగినన్ని స్త్రీమరులు లేకున్నవి. ఇందువిషయమై ఇండియా దొరతనమువారు హిందూదేశపు వ్యవహార కార్యదర్శికి వ్రాసిరి. ఈసందర్భమున ఇండియా దొరతనమువారికి, హిందూదేశపు కార్యదర్శిగారు పంపినవార్తను సింధుగజెట్టుయందు ప్రకటింపబడినది:— ఇప్పుడు ఎగుమతి యైన సరకునుగాని, అగుచున్న సరకును గురించికాని ఇంగ్లాండులోని మార్కెట్ సంఘమువారు సంగతిసందర్భములను తెలియజేయుటయ. మీరపంపిన బెల్లిగ్రాములోని సంగతులను, లివరు పూలు విప్పింగు ఫెడరేషను, మున్నగు వర్తకసంఘములవారికి తెలియజేసి, యుద్ధములో పట్టుకొనబడిన స్త్రీమరులనుయందుకు వినియోగించగలరాయని అడిగితిని. వర్తకమునకు అనుకూలించని కొన్ని చిల్లరపదలున్నవి. యెగుమతిదారులు తగినంతకేపును చెల్లించినయెడలను, వీరుచెల్లించుచునున కేపుత్వప్రకరముగ నుండినయెడలను, తగినన్ని భాగీష్తీమరులు పంపించబడును. జర్మనీ, ఆస్త్రియావారి స్త్రీమరులు కడులుటలేదు. ఆంగ్లేయుల స్త్రీమరులు యుద్ధమునకై కావలసియున్నవి. అందుచేత ఇది పరలోకపు రేట్లుకు యిప్పుడు ఓడలుగానేరవు.

హరిసను, హాలు, సిటీ, ఆంగ్లోస్థిమరు కంపెనీలవారు దొరతనమువారిచే తీసికొనబడిన తమయోడలకు బదులుగ చిల్లర పదలను కొన్నిటినివర్తకమునకై వినియోగింపదలచి యున్నా

రని నాటతెలియవచ్చినది. ఓడమార్గములు సురక్షితములై ఓడల రాకపోకలకు ఆటంకములేకుండనేని కావలసినమట్టుకు ఓడలను గుప్తయిచేయగలరు.

పంజాబు.

ఇండియాలోని మహమ్మదీయులు - యుద్ధము.

లాహోరు అక్టోబరు 21:—

‘జమిందారు’ పత్రికాసంపాదకుడగు జఫర్ అలీగారికి విధింపబడిన స్థానాంతర వాసకక్షునుగురించి యొకదీర్ఘమగు ప్రధానవాగ్దాసమును వ్రాయుచు, అందుప్రభుమున జఫర్ అలీగారెంతమాత్రమును భక్తివిహీనులుకారని ప్రతిపాదించుచు, లాహోరు నగరముందలి మహమ్మదీయ వారపత్రికయగు ‘అవ్ బ్యూర్’ ఇట్లనివ్రాయుచున్నది:— ఇంగ్లాండువలనను, ఇంగ్లాండుయొక్క నాగరకతవలనను, ఇండియాలోని మహమ్మదీయులు పొందినలాభ మపరిమితము. వీరియుగము ఇంత యనిచెప్ప వీలులేదు. టర్కీవారికిని తమకును సామాన్యముగ నుండు బాతిమతాదులచే ప్రేరేపకుగ నభిమాన సంబంధముండినను, టర్కీవారు యుద్ధములో చేరదలచి యీదేశపుసార్వభౌమునిచేత త్రికట్టిచేరి వారెంతమాత్రమును ఈయండియాలోని మహమ్మదీయుల సానుభూతికి పాత్రులుకానేరరు. ఆట్టియెడ తురుష్క మిట్టి కార్యమునకు దొడగనేని, మహమ్మదీయులు వారియెడ సాభిమానులై యుండురని యొకక్షణమైన ననుకొనుటకు వీలులేదు.

ఆస్త్రియా

సెరాజెవ్రాకోటలు

అలహాబాదు అక్టోబరు 22:—సెరాజెవ్రాకోటలు, కొద్దికోటలలో పట్టుబడునని చెప్పుచున్నారు. అక్టోబరు 16వ తేదీనుండియు ముఖ్యముగ కోటలన్నియు, సర్వీయా, మాంజినిగ్రోనేనల చేతులలోనున్నవని చెప్పుచున్నారు. ముట్టిడి ప్రారంభమయిన తరువాత ఆస్త్రియావారు తాత్కాలికముగ యేర్పరుచుకొనిన రక్షణస్థానములనుండి లోపలి కోటలను, రక్షించుకొనుచున్నారు. అనిపయివార్త వచ్చినది. సెరాజెవ్రాకోటలనుమందు ఆస్త్రియా యువరాజును వారిభార్యను చంపివేసిరి. ఈసందర్భమున జరుగుచుండిన హతకుల విచారణలో తీర్పుచెప్పకముందే ఎటుపోయి యెటువచ్చినను సెరాజెవ్రాకోటల పట్టుకొనేతీరవలయునను సంకల్పముండుటచే సర్వీయా మాంజినిగ్రోనేనలు దొమ్మిగ ఆస్త్రియానుల వైబనుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నవి.

సూర్యజ కాలువ.

శత్రువుల స్త్రీమరులు.

లండను అక్టోబరు 22:— వార్తాప్రకటన సంఘమువారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:— సూర్యజ కాలువనుండి శత్రువుల స్త్రీమరులను తొలగించుటకు ఈజిప్టు దొరతనమువారు ఏర్పాటులు చేయుచున్నారని ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారు తెలియజేయుచున్నారు. శత్రువుల ఓడ లీకాలునలోతలవారు కొనుటకు హక్కులేదు. ఇవి దాడికడముగా నుండుటవలన తక్కిన ఓడల రాకపోకలకు వీలుండదు. వీరు విరోధభావముతో సంచరించుటవలన శత్రువుల ఓడల కొన్నిటిని ఈజిప్టు దొరతనమువారు నిలుపుదలచేసిరి. ఈ ఓడలవారు కొందగు విరోధభావముతో సంచరించుట కాలోచించినట్లు భయపడుటకు కారణమున్నది. ధౌరాశముగ బయటికి పోవచ్చెదమన్నను కొందరు వెల్లిపోవుటకు నిరాకరించిరి. దీనివలన వీరు కాలువలో తలదాచుకొనుచున్నట్లు తోచుచున్నది. ఈ కాలువలో రాకపోకలు జరుపుకొనుట కందరికి హక్కుగలదు. ఇంత మాత్రమువలన స్త్రీమరులు శత్రువులకు దొరకుండ తప్పించుకొనుటకు చాలకాలము ఇక్కడ పడియుండుటకు వీలులేదు.

పోలండునుండి జర్మనులను వెనుకకుకొట్టుట.

సిడ్నీ అక్టోబరు 22:— నివిలుఅండు మిలిటరీ గజెట్టు ప్రతీక కీ క్రిందివార్తవచ్చినది:— ఒక వార్తానిలేఖకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఇక్కడనుండి రువ్వనుసేనలకు మధ్యత చేయుటకు మూడుసేనలు వెల్లుబుబుట్టియు, ఫిరంగుల మ్రోత తగ్గుటనుబట్టియు శత్రువులు దూరముగాపోయి స్థితిగతులు మూమూలువచ్చినవని అనుకొనుచున్నారు.

ఆంగ్లేయ నావికులు.

ఇద్దరకు దెబ్బలుతగ్గి position.

లండను అక్టోబరు

జరిగిన నావికాపోరాటములో నిద్దరకు దెబ్బలుతగిలినవని నౌకాధికారులు తెలియజేయుచున్నారు.

జర్మనుల విచిత్రచర్యలు.

లండను అక్టోబరు 22:— ఒకపత్రికా నిలేఖకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:— జర్మనులు పోల్యాండులో ప్రవేశించినప్పటినుండి అనేక ఘోరకృత్యములను చేయుచున్నారు. కొంచెము చెట్టపుష్పిగల వారినందరిని లాగుకొనిపోయి కందకములు త్రవ్వటకు, ఇతర మోటుపనులకును ఉపయోగించుచున్నారు. ఈకారణమువలననే పశ్చిమపోల్యాండులోనిజనులు లేచిపోవుచున్నారు.

జర్మనులు ఆశేపెట్టుట.

ఆంట్యుప్సునుండి లేచిపోయినవారిని తిరిగి రప్పించుటకు జర్మనులు అనేకఆశలు పెట్టుచున్నారు. పారిపోయి హాలండు దేశమునందలి రోసెండాల్చేరిన చెల్లియనులు ఒకవేళ ఆంట్యుప్చేరితే జర్మనులు కోటలు మరమ్మత్తు చేయించుటకు మనచేత పనిచేయిస్తారు కాబట్టి వెళ్లకూడదని సభచేసినీతీర్మానించుకొనిరి.

కాకనసు పరగణా.

మహమ్మదీయుల ధిక్తి.

లండను అక్టోబరు 21:— పెట్రోగ్రాడు:—కాకనసు పరగణాలోని మహమ్మదీయులందరు తమదేశమునకై ప్రాణములను, ఆస్తిని అర్పించి సేవచేయుటకు సిద్ధముగనున్నామని రువ్వప్రకృతగారి పోదరులు గ్రాండుద్యూవుకు మెకేలుగారికి టిఫ్లిసులోని కొందరు మహమ్మదీయులు విజ్ఞాపనపంపుకొనిరి.

బోర్నియో ద్వీపము.

అగ్నిప్రబలి నాశనమగుట.

లండను అక్టోబరు 22 బచేవియా:—బోర్నియో ద్వీపము యొక్క పడమటి భాగమున అపరిమితమగు నగ్ని ప్రబలి నాశనమగుచున్నది. విపరీతముగ పొగ కమ్ముకొనినందువలన సింగ పురము జావాదీవులమధ్య ఓడలరాకపోకలకు ఆటంకము కలిగినది. దీపాలయములలోని దీపములు కనుపించుటలేదు. జమాహి అను స్త్రీమరు రావలసిన కాలములో రాలేదు. బాంకాజల సందిలో పగిలిపోయియుండునని భయపడుచున్నారు.

బ్రిటీషు “యల్ బ్యాటరీ” సైనికుల పరాక్రమము

లండను అక్టోబరు 22:— గుజ్జుములులూగు కొనిపోవు ఫిరంగులవెంట ప్రాప్తు దేశమునందలి కాంచెనుట్లై సైనికులు బహుపరాక్రమము పోరి ఉల్ ఓవ్ వెల్లిపోయిరి. బెల్లిగ్రాపు తిగలుతెగగొట్టివేసి నందున ఈబ్యాటరీ వారికి వెల్లిపోయి ఉల్ తీరువులురాలేదు. ప్రైంచిఆశ్శ్యదభము వెల్లిపోయిన సంగతికూడ వీరుచూడలేదు. జర్మనులు చీకటిలోవ్యాటరకి 600 గజములదూరమునకువచ్చి ఫిరంగులుకాల్చిరి. బ్యాటరీ సైనికు గుజ్జుములు కొంచెము మెచ్చుతగ్గు అన్నిచని పోయినవి.

బ్యాటరీ సైనికుల స్థితిగతులనుబట్టి మూడుఫిరంగులకు మించి ఉపయోగించుటకు వీలులేకపోయినది. ఈమూడుఫిరంగులతోనే జర్మనుల ఫిరంగులన్నియు నిరుపయోగములు కావించబడినవి. ఇట్లా కొంతసేపు పోరుసాగినతరువాత బ్రిటీషుఫిరంగుల వద్ద దెబ్బలుతిన్న ముగ్గురు ఆఫీసర్లు మిగిలిరి. వీరు అతిభైర్యమును వహించి ఫిరంగిగుండ్ల వర్షమును మరిపించిరి, ఒక్క ఫిరంగి లేపు మిగిలిన జర్మను ఫిరంగులన్నియు భ్వంసమైనవి. ఇరుకక్షులవాడికిని కలుగ వలసినంత నష్టముకలిగినది. కాబట్టి ఒక్కమాటుగా చెడుదైవులవారును యుద్ధమును, మారిరి. తరువాత బ్రిటీషు సైనికుల సాహాయ్యమునకు కొత్త సైనికులు వచ్చిరి. ఈ పోరులో చనిపోయిన కెప్టెను బ్రాడ్ బరీ లేఫ్టనెంటు కాంప్ డెల్ అనువారిని, దెబ్బలు తిన్న లేఫ్టనెంటు గిఫ్ఫుకుప్ప గౌరవ బిరుదులు ఇచ్చబడినవి. ముగ్గురు ఆఫీసర్లకు విక్టోరియా త్రాసు అను బిరుదును ఇవ్వగలసినదని సిఫారసు చేయబడినది. సాహాయ్యమునకు వచ్చిన కొత్త బ్రిటీషు సైనికులు జర్మ సైనికులు నిలచిన స్థలమునకు వెల్లిచూడగా వచ్చినవారు పడియుండిరి, బ్రిటికనవారు ఫిరంగుల ప్రారంభదలి వెల్లిపోయిరి.

పోర్చుగల్.

బ్రిటీషు వారెయెడ పోర్చుగీసువారికిగల స్నేహము.

లండను అక్టోబరు 21:— యుద్ధము ఆరంభించినప్పటి నుండియు, బ్రిటీషువారికి అవాదిమిత్రులగు పోర్చుగీసువారు తామేతరున చేతనైకంత సహాయమునువీరికిచేయగలమను విషయమున A. Edwards, జేల్ల ప్రత్యుత్తరములు జరుపుచు Lieut. Gill, West York, నన్నీటిని వినియోగించి సహాయము Lieut. C. E. Goff, Liverpools. మనశ్శూర్వకముగ సంస్థితై Capt. Jofferies, Worcesters. సంఘమువారికి తెలియ Sec-Lieut. J. R. Lonsdale, 4th Hussars.

యుద్ధపు ఖయదీలు.

జర్మనువారినుండి తప్పించుకొని పోవుట.

అదేనెట్లు యుద్ధమున నిద్దరు సైనికోద్యోగులకు గాయములు తగిలినవి. జర్మనులు వారిని పట్టుకొనిరి. వారు సాహసముతో ఆపైండునుంచి తప్పించుకొని సెప్టెంబరు 31 వ తేదీన ఫాక్స్ పోస్టును వచ్చిచేరిరి. జర్మనులు వారినికొక వైద్యశాలలో ప్రైవేటుగానుంచినది. వారచటనుండి తప్పించుకొని శత్రుసేవల నడుమ 50 మైళ్ళు నడచి నురక్షితముగ నీవలకు రాగలిగిరి. వారిలో నొకడిని పట్టుకొని, "హయిరవులలో కెప్టను చాకచక్యమువలన మే మివలకు రాగలిగిమి. మాస్కుట్రోల్లో యుద్ధమునందలి పిమ్మట ఆడ్రెస్టెట్లో నాకు గాయముతగిలినది. నేనొక వైద్యునిగా నుడిసెనుకొనితిని. అచట నదివరకే మరి 20 మంది దాగియున్నారు. జర్మను లాయూరివై బాంబులువేయసాగిరి. వేమందరము నొకరినొకరి దూరితిమి. ఆయిల్లొక బెల్జియను ముసలిదానిది. జర్మను లాయంటివైపునకు రాసాగిరి. జర్మనులు తుపాకీమడమలతో తలుపు పగుల గొట్టి లోపల ప్రవేశించిరి. నేను గాయము తగిలి బాధపడుచున్నానని గ్రహించియుండియు వారిలో నొకడు తన తుపాకీ మడమతో నాతల పగుల గొట్టినట్లున. నేను చేతుల నడ్డకెట్టుకొనుటచేత నాదెబ్బ చేతికి తగిలినది. అంతలో ఆముసలిది కిటికీలో దూరి పరుగెత్తబోయినది. మాలో నొకడామె నాపాదాని జర్మను సైనికుల దత్తని చేతిమీద పన్నీతో నొక పోటుపొడిచెను. తరువాత నా ముసలి దానిని వారు తుపాకీతో కాల్చినందున. మమ్ముల నందరను ఖయదీలనుగా పట్టుకొనిరి. నాజేబులు మొదలగునవి తడవి నాదగ్గర నున్న విత్తమంతయును తీసికొనిరి. ధనపుసంయు మొదలను ప్రేలాశనమున కేలకడియున్న జర్మను సైనికుల శవములనే కను నేను యుద్ధరంగమున చూచితిని.

మమ్ములందరి నొకవైద్యశాలకు గొని పోయిరి. ఆ మందిరము సన్యాసినుల మతము. ఆదియప్పుడు వైద్యశాలగను చెరసాలగను మార్చబడినది. మాకెన్నెనునూడ వారచట కదినరకే గొనిపోయిరి. యుద్ధములో బాంబుపగిలి యతని నొసట గాయముపడి అతడు స్ఫుటి తప్పి పడియుండ వారతని నచటికి కొని పోయిరి. వారి సైనిక పంక్తులను మేము తప్పించుకొని పోజాలమును ప్రార్థనతో వారావైద్యశాలవద్ద కాపుగాయు భటులనుంచి యుండలేదు. మేముకట్టి రెండు రోజులుండునదికి వారు కాపలాభటుల సంపాదించిరి. మనము తప్పించుకొని పోదలచినచో నిదియే తరుణముని మా కెప్పుడు చెప్పెను.

మేమందరముక పొదలో 10 గంటలసేపు దాగియుండి వారివైద్యపంక్తుల మధ్యనుండి పోకసాగితిమి. మాదగ్గరనొక దేశపటముండెను. ఒక కంపసు విరిగి పోయినపాతకొకటి గూడమాకుదొరికినది. వానిసహాయమున మేమెచటనున్నామో గ్రహింపగలిగితిమి.

మేము పగలంతయు పొదలో పడుకొనుచు గ్రామాల ప్రయాణము చేయుచుంటిమి. ప్రతిరాత్రియు 27 మైళ్ళు నడుచునడచితిమి. నడచుటలే నేలేక ప్రాకుట అడవులున్నచోట వంగినచట 48 గంటలసేపు మాకు నిదురలే నేలేదు. వారిసరి హద్దులపైనున్న చోటను మేము చుట్టుదారులను పోవుచుంటిమి. రైలుకట్టల మీదగాని గోతులలోను మేమునడచిపోతిమి. రెండుసార్లు మేముకాలువలునుగూడ చాటవలసివచ్చినది.

మేము మొదటను కాలకలలో నీడిపోకలే ననుకొంటిమి. కాని మాబట్టులు బరువగుటచే వీలుకాలేదు. మేముకంకెనకడ కేగి 20 గజముల దూరములోనిలువడితిమి. మాకెప్పుడు యిలవేసెను. ఆకంకెనవిూడ 25 గురు జర్మను సైనికులున్నారు. వారేమియుకదలలేదు. ప్రాకులాడుచు మరి కొంతదగ్గరకువచ్చి మరలనడచివేసెను. మరలనిశ్చయమే క్రమముగా దగ్గరకుపోయిమాడగా వారందరను గాఢనిద్రలో నుండిరి. మేముతప్పించుకొనిపోతిమి. రెండవకాలువవద్ద వొక బల్లకట్టు కవపడినది. దానిదగ్గర నెవరునులేరు. మేముదాని మీదనేక్లి దాటిపోతిమి. వారివైద్యశాలమును దాటినతరువాత మేమునిర్భయముగ సాగిపోతిమి. మాకు బెల్జియనుదేశీయులు సాయమునరించి ఆపైండుచేర్చిరి. దానిపొడుగునను జర్మనులొనరించు దాడులచిహ్నములే కనబడుచుండెను వారికి డబ్బుగాని ఇండిగానిదొకనిచో నచటనుగూడ వివాహము చేయచుండిరి. వారియి

మరియొకచో అయి

యములు తగులగా పో

నితన మిద్దెపాద రి

దాని పోయెను. వారి నడకధ్వనిలోనున్న సైనికునిగుండెలు పగబట్టు చుండెను. కాని వారముంటిని పరిశోధింపలేదు. 27 గంటలతడవట్టుండి పిమ్మట యుద్ధభూమిదుమ్ములను వివరించి పారజనోచిత కస్త్రముల ధరించి పోవుచుండనని 5 రు జర్మనులు పట్టుకొనిరి. అంతలో ఆంగ్లేషు సైనికులు కొందరా జర్మనులదాకరి. ఆసందడిలో నతడుతప్పించుకొని పోయి యొకబొన్న చేనిలో దాగియుండెను. పిమ్మట 15 సంవత్సరముల వయసుగల యొక పరాసు విద్యార్థి పల్లెటూళ్ళ మీదుగా నతనిని సెయింటు పాలునకు చేర్చెను.

పరిస్థితి.

మంగళగిరి పోలీసు కానిస్టేబులుఒకడు జబ్బుచేసి గుంటూరు ఆస్పత్రులో మందుపుచ్చుకొనుచుండెను. అతనికి జబ్బు తీరవై అపాయకరముగనున్నదని గ్రహించి యతనిభార్య ఆ ప్రార్థనచేసెను. సాయంకాల మారుగంటలకు వైద్యశాలలోనున్న ధర్మను కడసారి చూచినట్లున. ప్రాణముడైన ప్రాణవల్ల భుజు మగించిన భార్యయొక్క జీవము నిర్జీవములగుచుండెను. దాంతత్వవియోగము భరింపలేకయో, సాయంకాలము 7 గంటలకు యింటికివచ్చి యేడాడివయసుగల తనబాలికకు పాలిచ్చి పిల్లనోకూడ నిల్చువిడచి బైలుదేరినను. చుట్టుప్రక్కల వారను మానపడి ఎక్కడ వెనకినను కనుగొనలేక పోయిరి. తెల్లవారి నది. పిల్లలియు కనుపడలేరి. సాయంకాలము 4 గంటలకు నొక నూతిలో పిల్లమృతమునై కేలేసెను. వెంటనే పోలీసువారు అ నూతిలో గాలములచే గాలించగ తల్లికూడ బైలుపడెను. ఈమె వయస్సు 22 యేండ్లు. ఆరాత్రియే వైద్యశాలలో వెనిమిటి కఠించెను. అని దేశభిమాని వ్రాయుచున్నది.

Decrease in Mail Traffic.

On Account of War.

BOMBAY, October 22.

One interesting influence of the war which is noticeable in Bombay is a marked decrease in the Mails exchanged between India and Europe. This is principally due to a falling off in business correspondence and there are comparatively few communications being made between India and continental countries. The quantity of letters and newspapers received weekly in Bombay from Europe at this time last year averaged about 2,400 bags but now the quantity received weekly averages little more than 2000. The outward letters and newspapers from Bombay to Europe averaged about 900 bags a week last year while this year about 600 bags only are required. Similarly the inward parcel mail has fallen from 27,500 bags weekly last year to 15,200 bags weekly this year while the figures for the outward parcel mail are 10,700 bags last year and 5,900 bags this year. This position has brought about a slackening in the activity at all the Post Offices throughout India but in Bombay this decrease in work has been more than made up by the fact that the Bombay Post Office is the distributing centre for all the mails for the troops from India at the war. All correspondence for the troops is addressed to the Presidency Post Master Bombay for direction by him and it has been necessary to create a special department for handling the troops Mail.

Big Bombay Hotel Managers Fined.

For Non-Compliance of Orders.

BOMBAY, October 22.

At the Police Court to-day the Managers of the hotel "Majestic" Watsons and Carlton Hotels and owners of the two rented houses were charged by the police for non-compliance with the Government Resolution dated 11th September last requiring the house holders to report to the Commissioner of Police the names of Non-Asiatic foreigners residing in their premises. On behalf of the hotel managers it was argued that they being not house holders were not included in the Ordinance and further that every hotel contained register of guests to which the police had access.

On behalf of the house holders it was contended that house holders meant head of the family and the legislation contemplated only the tenants and house occupiers as those liable to supply information. The police urged that prosecution was taken up simply as a warning to others. The Managers of Watson's and Carlton hotels were fined Rs 5 each, Mr. Ranade of Watson's Annexe was also fine Rs. 5. The case against the hotel Majestic Manager was postponed. The rest were warned and discharged.

The Khond Disturbance Quelled.

RANCHI, October 22.

The Commissioner of Orissa telegraphs from Daspalla that several ringleaders of rising has been captured with arms. The Khonds have dispersed and he hopes to send back troops in two or three days.

A Manufactory of Seditious Literature in Poona.

Unearthed by the C. I. D.

Accused Arrested.

POONA, October 22.

The C. I. D. on the 22nd September unearthed a Manufactory of seditious literature in the C. I. D. on the 22nd September. Its sequel to-day in the London I. C. S., Assistant Collector, Power. Dy Supdt. of C. I. D. a Maharatta, Hair

Ramachandra Desai and Kamalkar Ramachandra Sumant, Brahmin, all residing in Budhwar Peth, Poona City, with attempting to publish seditious matter and with aiding and abetting each other in the commission of the offence under Section 124 A. I. P. C., The accused were about to publish a pamphlet called "Liberty" pamphlet No. 4 which urges on its readers the necessity of taking advantage of the present political situation to bring about a rising in India. When they were raided by police among various articles seized by Mr. C. J. Powder, Deputy Superintendent of Police, C. I. Department and produced in Court is a small country made handpress which contains forms with the text of last the page of the pamphlet in question. In addition a mass of seditious literature was produced in Court. A trunk yielded among other things two closed envelopes which on being opened were found to contain formula in Marathi for the manufacture of bombs, also formulae for peric acid and fulminate of mercury. The literature included leaflets entitled "Rules for Revolutionary Secret Societies", A statement of Madanlal Dingra in the London Police Court when on his trial for murder of Colonel Wyllie, a short history of life of Vinayak Damodhar Savarkar, a printed copy of the "Yugantar" circular in English on Dehi bomb, a booklet entitled "Murder of Mr. Rand", 42 copies of a leaflet entitled "Easy process of making bombs" In addition to these were photographs of men noted as murderers and arachists including Damodhar Chapekar on of the Rand murderers, Vinayak Savarkar and his associates pictures of Khudiram Bose and Pratulla Chaki of Alipora bomb case. Three witnesses were examined and the case adjourned.

The Book "Life of G. K. Gokhale."

Confiscated by Bombay Government.

BOMBAY, October 22

The Government of Bombay have forfeited under the Press Act all copies of a book written on Gujarathi entitled "Life of Gopal Krishna Gokhale Part" printed at Satya Prakash Printing Press Ahmedabad and published by P. J. Deshai on grounds that the book contains words likely to have tendency directly or indirectly to bring into hatred or contempt the Government established by law in British India.

The "Emden" Raid

Disastrous Effects on Jute Trade.

ORDERS WITHDRAWN.

Government Complained Against

CALCUTTA, October 22

The effect of the "Emden" affair is very marked here. The whole of the American orders in the market the day before yesterday has been withdrawn. The bulk of the jute business which has been keeping things going has been for quick shipment and of course as this cannot be secured orders are withdrawn. With regard to Argentine shipments though no orders have yet been withdrawn a delay of even a week in shipping here would cause their withdrawal. Argentine cannot make use of the goods from Calcutta much after early November and it means presuming that the boats are held up here that if shipping be not restored within a week or so this business might be lost to India. The effect of this raid of the "Emden" will be to put the jute trade back to where it was a short while ago. The demand for goods for the Far East too has been good and though buyers have not at the moment withdrawn their orders if the trade route in the Bay continues unsafe they will undoubtedly do so. With regard to raw jute the situation is absolutely the same. Fair orders were coming from the United Kingdom and from those continental mills which could import. Last week price of raw jute advanced Rs 5 a bale. People were only paying this price to get quick shipment. The "Emden" has effected that part of trade, the price by 10 o'clock on Thursday morning having dropped eight annas. From various merchants came bitter complaints against the Government not because the "Emden" had not yet been captured but because the shippers had been misled into believing the trade routes to be safe. The fact that the safety of the main trade route from Colombo to Aden should be jeopardised gives justification for the indignation which is felt by the commercial community of Calcutta. With reference to tea trade the usual weekly sale on Tuesday next will as far as is now known be held.

No serious rise in the insurance of war risk rates was anticipated by the representatives of the trade.

Protest from Chamber of Commerce.

The Committee of the Bengal Chamber of Commerce have telegraphed to the Government of India repeating the protest they previously made regarding the total inadequacy of and delay in communicating information as to the safety of trade routes. They have also expressed their opinion that the suggestion which they made some time ago for arranging a system of convoys from merchantmen should be adopted in order that some protection may be afforded to trade.

The "EMden" Raids.

Fifteen Steamers Sunk.

The Approximate Loss.

COLOMBO, October 21

The "Emden" has now sunk fifteen merchantmen. The approximate dead loss is estimated here at 3 crores of Rupees.

All-India Weather.

SIMLA, October 22.—The rainfall has increased in the South of the Peninsula, but elsewhere the weather has been dry. New disturbance is affecting extreme north. Rainfall has been nearly general in south-east Madras and Local in Mysore, in Malabar and Madras Deccan. A few falls also have occurred in Lower Burma and north Madras coast. The principal amounts are:—Tinnevely and Madras two inches; Coimbatore, Salem and Cuddalore one; Nellore one and a half, Mercara, Calicut and Negapatam three-quarters.

FORECAST:—Some light precipitation in the hills surrounding the Furdjak.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

THE INDIAN TROOPS: THEIR SUPERB COOLNESS IN WAR.

Germans in Full Retreat at Warsaw.

THE "EMDEN" TROUBLE: CALCUTTA TRADE AT STANDSTILL.

A SEDITIOUS MANUFACTORY AT POONA.

(REUTERS' AGENCY)

We have not much news to-day. The fighting continues with vigor and the few pieces of information we have received show progress for the Allies on all sides. Momentous engagements are now practically outside France. From Nieuport on the sea to Dixmude, from Ypres to Menin and from Wanreton to La Bassée, the whole battle front is almost on the Belgian soil. La Bassée is no doubt French. In other quarters also the allies are holding their own. Naval operations also are proceeding with but very few losses to the Allies. The Serbo-Montenegrin attempts to take Sarajevo are directed to achieve the end thereof by the time sentence is pronounced in the principal trial, which, we may gather, has been going on in spite of the war. The Russian steam-roller has again been at work and the German forces so recently reported to be on the way to Warsaw have been repulsed and driven back surely a pretty good distance for the short time the struggle has lasted. The Russians are reported to be sweeping away the German resistance at the point of the Bayonet.

GREAT BRITAIN.

Indian Troops at the Front. Their Superb Coolness.

LONDON, October 22.
The first mention of Indian troops at the front is contained in to-day's "Daily Express" which says that in their first contact with the enemy they went into action as though they were on parade. There was not a flicker of an eyelid as great shells ploughed the ground around them. Their only sorrow was that it was impossible to get at close quarters with the Germans. Only cavalry did so, and they were more than happy.

The Indian Fund.

LONDON, October 22.
His Majesty the King has also given a motor ambulance.

Great Work of British Warships.

On Belgian Coast.
1,600 Killed in one day.

DOVER.—The British Warships have done great work along the Belgian coast. They watched the enemy during the night in trenches by the light of flares. They took the exact range and shelled the enemy at daybreak, inflicting losses amounting to 1,600 in one day and wrecking six batteries. The first shot fired on Sunday destroyed a Taube aeroplane and wrecked a Zeppelin. On Monday the enemy's submarines made fruitless efforts against the British ships, their torpedoes missing mark.

Return of a Cruiser with Seven of Crew Wounded.

LONDON, October 21.—(3-50 P. M.)
The light cruiser "Attentive" returned to Dover on Monday morning with seven of her crew wounded by shrapnel while bombarding the Germans.

Bombardment Continues.

The bombardment is continuing.

Two British Sailors Wounded.

LONDON, October 22.—(1-30 A. M.)
The Admiralty states that two men were wounded in an action by monitors off Middelkerke.

Meritorious Services of Monitors.

LONDON, October 22.—(12-45 A. M.)
The Admiralty announces that the monitors "Severn," "Humbert" and "Mersey" were recently engaged in operations on the Belgian coast firing on the German right flank. Owing to their light draught they contributed materially to the success of the operations and ably justified their acquisition at the outbreak of the war. They landed detachments of machine-guns to assist in the defence of Nieuport, where they performed meritorious service.

Mr. Churchill's Thanks. To the Japanese Navy.

Minister of Marine's Reply.

LONDON, October 21.—(2-50 P. M.)
The Press Bureau states that Mr. Churchill on behalf of the Navy, telegraphed to the Japanese Minister of Marine his deep sense of the efforts and the energy of the Japanese Navy. Mr. Churchill says:—"Apart from the great object of the extermination of the main German base in the Pacific, the Japanese Squadrons everywhere are giving us invaluable help in protecting trade, searching the enemy's ships, and conveying troops". The Minister in reply warmly thanked Mr. Churchill on behalf of the Japanese Navy, saying that it is a matter of the utmost satisfaction that perfect understanding and harmony existed between the two Allied Navies. He hoped that before long the ultimate goal would be reached.

The Nelson Celebrations. Unparalleled Fervour Displayed.

Demonstration at Opera House.

LONDON, October 21.—(4-10 P. M.)
Thousands hour after hour filed past the Nelson column to-day. Everywhere were masses of flowers, prominent among which was a wreath from Sir John Jellicoe. The celebrations were marked with unparalleled fervour, all buildings flying the flags of the Allies. To-morrow there will be a great demonstration at the Opera House.

A Steamer Sunk by a German Mine.

LONDON, October 21.
The Cork steamer "Cormorant" has been sunk by a mine in the North Sea.

Enemy's Ships in Suez Canal.

Protest by Great Britain.

LONDON, October 22.
The Press Bureau states that Great Britain has notified the Powers that the Egyptian Government is taking steps to remove the enemy's ships from the Suez Canal. Vessels have no right to use the Canal as a place of refuge, which blocks the Canal and is inconsistent with the use of the Canal in the ordinary way by other shipping. The notification says that some of the enemy's vessels in the Canal were detained by the Egyptian Government on account of hostile acts committed in the Canal. Some because there was reason to apprehend that they contemplated such acts, and others, though perfectly free, refused to leave in spite of the offer of a free pass. They were thus using the Canal merely as a port of refuge. The Government denies that conventional free access to and the use of the Canal for use it for an indefinite time in order to es

Sau's Statement.

LONDON, October 22.
That the enemy throughout counter-attacks against the back, suffering considerable particularly distinguished its defence of its position.

TELEGRAMS.

Splendid Feat of "L" Battery. Honours to the Dead and Wounded.

LONDON, October 22.
"L" Battery of Horse Artillery has retired to Woolwich after a splendid feat of arms near Compiègne. Owing to the cutting of the telegraphs the Battery received no orders to retire and did not see the retirement of the French cavalry. Ten German field guns and two maxims advanced in mist and opened fire at six hundred yards. Their first volley killed nearly all the horses. Owing to their position the British were only able to bring three guns to bear, which, however, were worked to such effect that the German guns were one by one put out of action. Finally, however, only one British gun was left manned by three wounded non-coms. Yet it maintained such a deadly fire that all the German guns but one were put out of action. Then both sides had apparently had enough and they ceased fire simultaneously. Almost immediately reliefs arrived. Capt. Bradbury and Lieutenants Mundy and Campbell, who were killed, and Lieutenant Giffard, who was wounded, have been awarded the Legion of Honour. Three non-coms have been recommended for the Victoria Cross. The relieving force which advanced to the German position found that the survivors had retired, leaving all the guns.

Recruiting in England.

Two Millions Under Arms by Christmas.

LONDON, October 22.
The Royal Fusiliers and Middlesex Regiments are likely to have 17 Battalions each before the end of the year. The Territorial Force is now half a million. It is estimated that by Christmas two million men will be under arms.

Applications for Treasury Bills. Oversubscribed.

LONDON, October 21.—(7-40 P. M.)
Applications for six months Treasury bills of fifteen millions sterling totalled forty-three millions. The average rate is three and three quarters per cent per annum.

The Public Services Commission. Consideration of Draft Report.

LONDON, October 21.
The Services Commission will re-assemble on Thursday to consider the draft of their report.

Mr. Gokhale Leaves for India.

Mr. Gokhale leaves for India on Saturday for reasons of health.

New Adjutant-Generals.

LONDON, October 21.
Colonels C. F. Stevens, Muspratt, Burton, Maxwell, and A. Wingate, of the Indian Army have been appointed to be Adjutant-Generals.

The "Belgium Independent." Transferred to London.

Mr. Asquith's Message.

LONDON, October 21.
The newspaper "Independence Belge" which has been successively transferred to Ghent and Ostend is now being published in London. To-day's issue contains a letter from Mr. Asquith cordially welcoming the journal and expressing the confidence that it will soon be reinstalled in Brussels.

British Casualties.

LONDON, October 21.
The following casualties are announced by the War Office:—

Missing and Believed Killed.

Capt. G. W. Bentley, Middlesex.
Sec. Lieut. Carew, West Yorks.
Capt. T. H. Hughes, Worcesters.
Capt. A. C. Magor, Wiltshires.
Sec. Lieut. J. T. Pritchard, Worcesters.
Lieut. C. D. Sneath, Middlesex.

Killed.

Sec. Lieut. E. D. Murray, 19th Hussars.

A Further List.

LONDON, October 21.
The following further list of casualties is issued:—

Wounded.

Lieut. D. Cross, 16th Lancers.
Lieut. E. A. Edwards, Bedfordshires.
Sec. Lieut. Gill, West Yorks.
Lieut. C. E. Goff, Liverpools.
Capt. Jefferies, Worcesters.
Sec. Lieut. J. R. Lonsdale, 4th Hussars.

TELEGRAMS.

Lieut. J. R. Macfarlane, East Surreys.
Sec.-Lieut. J. C. McKerrrow, Reserve of Officers.
Sec.-Lieut. W. M. Macneill, 16th Lancers.
Capt. M. J. Minogue, East Surreys.
Capt. L. F. Passy, Middlesex.
Sec.-Lieut. Hewitt, Royal Scots.

Rejoined.

Capt. T. B. Moriarty, Medicals.

FRANCE.

Violent Fighting in Which Allies Hold Their Own.

LONDON, October 22.—(12.45 A.M.)
An official communique issued at eleven o'clock yesterday evening in Paris says:—A violent battle raged throughout the day on our left from the North Sea to La Bassee on the fronts Nieuport to Dixmude from Ypres to Menin and Wanreton to La Bassee. The Allies are holding their own everywhere.

Nothing noteworthy has occurred in the centre or on the right wing.

Paris Official Statement. Violent Attacks Repulsed.

LONDON, October 21.
PARIS.—An Official communique states that the enemy made particularly violent attacks at Nieuport, Dixmude and La Bassee.

All were repulsed with great energy by the allied armies. There is no notable change on the other fronts.

Cavalry Engagements. Outflanking German Force Repulsed.

BOULOGNE, October 21.
A wounded Cavalry Officer, describing the Cavalry engagements in Northern France, says:—"The Allied Cavalry has fulfilled its mission, namely, to prevent the German Cavalry outflanking our left. It has done more. It has repulsed them."

Tactics of the Combatants.

Describing the operations, he says:—"There are no longer massed charges, but detailed engagements. The side which succeeds in filtering through the lines and gaining ground without attracting the enemy's attention, gains an indisputable advantage. Where hand to hand fighting has occurred, we have almost always had the advantage, despite the unconcern with which the German Generals sacrifice their men. The country, however, is not propitious for an engagement over a great area. Moreover, there is much fog."

THE COLONIES.

An Immigration Inspector of Canada.

Shot Dead by a Hindu In Vancouver Court House.

LONDON, October 21.
VANCOUVER.—The Immigration Inspector Mr. Hopkinson who was active in preventing the landing of the passengers of the "Komagata Maru," has been shot dead by a Hindu in Vancouver Court house.

The Maritz Rebellion. Its Ignominious end.

LONDON, October 21.
CAPETOWN.—The Maritz affair has come to an ignominious end owing to the vigorous action of the Union Government.

The Maritz Affair. Secretary of State's Cable.

The Secretary of State's cable to the Viceroy, despatched at 5 P.M. yesterday, says:—"The Colonial office announces that three officers and seventy men of the Maritz commando have been captured by the Imperial Light Horse and are now detained as prisoners of war. A further batch of officers and forty men surrendered voluntarily. The majority volunteer for active service. Messages have been received from others signifying their intention to escape and rejoin the Union forces. It is rumoured that Maritz is quarrelling with the Germans, who do not like his inaction."

BELGIUM.

Belgians in Trenches. Fight with Determination Against Heavy Odds.

LONDON, October 22.—(1.30 A.M.)
The Press Bureau states that during the last four days the Belgians have been in trenches holding a line thirty kilometres long with the greatest determination against heavy odds. They have made brave and successful counter-attacks on several occasions.

TELEGRAMS.

GERMANY.

A Berlin Communique. No Decision in Eastern Theatre.

LONDON, October 21.—(7.40 P.M.)
AMSTERDAM.—A Communique published in Berlin says, "fighting continues on Yser Canal. The enemy's artillery was supported from the sea northwest of Nieuport. In fighting west of Lille we are taking offensive and have repulsed the enemy's attacks. There is no decision in the Eastern Theatre."

German Soldiers. In Odd Garments and with Old Rifles.

ALLAHABAD, October 22.
The "Pioneer's" London correspondent cables:—"It appears that the German soldiers captured during the Allies' advance are clothed in odd garments and in some cases are armed with old rifles."

The German Press and German Lies.

The tone of the Berlin press is restrained and not elated even by affairs like the sinking of the "Hawke," though daily victory is still given out in Berlin. Prisoners say they have been told by their officers that London is besieged and the British navy has been sunk.

German Treachery.

A Villa to be used as Base for Guns.

The following cables have been published in Lahore.

LAHORE, October 22.
The Sappers have dynamited masses of concrete outside Dunkirk which were ostensibly the foundations for the villa being built for a wealthy manufacturer. German workmen were employed thereon since the end of 1913 to the outbreak of war when they disappeared. The distance from the foundations to the forts east of Dunkirk is just about the range of German guns.

A New German Method of Recruiting.

A CORRESPONDENT SAYS:—"With reference to the rush from Western Poland the exodus is due to the abominable excesses of the Germans ever since they entered Poland. Their latest practice is the commandeering of every able-bodied man for service on the German side in order to relieve their dwindling force, of protection of convoys, digging trenches etc."

Endeavours to Induce to Return.

The Germans in Antwerp are using every endeavour to induce the Belgians to return. A meeting of the refugees at Rosendaal decided against returning, the people fearing to be made to work on the reformation of the city.

The Queen's West Surrey Regiment

Another regiment mentioned in Sir John French's despatch is the Queen's West Surrey.

Serbo-Montenegrin Operations.

The capture of Sarajevo is reported to be only a matter of days. All the principal forts are said to have been in the hands of the Serbo-Montenegrin army since the 16th October, the defenders holding the inner line, consisting largely of temporary works thrown up during the siege.

A General Assault in Preparation.

A Tribuna telegram says:—"A general assault is in preparation, as it is desired to take Sarajevo at all costs before the sentence is given in the principal trial."

RUSSIA.

Fighting in Poland.

Russians Sweeping Away German Resistance Terrible Hard-ships.

LONDON, October 22.
PETROGRAD.—The Headquarters announce that the Russians have been in contact with the enemy along a front of 200 miles from lower Bzoura to the spurs of the Carpathians. After battles in Galicia the Russians began to concentrate against the Germans who were employing large forces in front of Kiasz, Czenstocowa and Olkusz and were impetuously taking the offensive. The Russians covered the enemy's complex movements by masses of cavalry supported by infantry. Some Russian corps, in executing this complicated manoeuvre, had to march 125 miles in a series of forced marches in incessant rain over terrible roads and flooded rivers which turned valleys into marshes. The Russians occupied new positions in the middle of October. Simultaneously the Germans continued to advance and occupied firmly the bank of the Vistula approaching the outlying fortifications of Warsaw. The enemy entrenched these positions with many guns. The Russians took the offensive on the 13th October in the Warsaw and Kc reinforcements brought up by railway their principal stand on the Don and delivered fruitless attacks last Saturday and Sunday.

Overwhelmed in the direction of Lowicz, cut off on the left flank and lower Bzoura, and menaced by Russians crossing the Vistula in

TELEGRAMS.

regions, the German army began last Tuesday night to evacuate positions which it had elaborately fortified. The Russians are now taking the offensive along a large stretch of front. They are sweeping away the resistance of the German rearguards, driving them at the point of the bayonet from forests and villages and taking prisoners.

Official Russian Communique. GERMANS IN FULL RETREAT.

Abandoning Fortified Positions.

LONDON, October 21.—(7.40 P.M.)
PETROGRAD.—It is officially stated that the Germans are in full retreat in the region of Warsaw and North of the river Pilica, leaving their wounded and abandoning fortified positions. The Russians are pursuing them. The enemy continues to resist south of the river Pilica. We are holding Kozenice opposite Ivangorod in spite of the severe artillery fire. Our positions on the left bank of the Vistula are secured, while around Przemysl the Russians are assuming the offensive. There is no change in East Prussia.

The German Repulse in Poland. Normal Conditions in Warsaw.

SIMLA October 22.
The following is a "Civil and Military Gazette's" cablegram:—"A Warsaw correspondent says the passage through the city of large reinforcements together with the diminishing sound of guns has reassured the inhabitants that Warsaw has now resumed its normal condition."

GENERAL

The Cotton Industry.

Anglo-American Co-operation.

LONDON, October 22.
WASHINGTON.—A correspondent of the "New York Post" predicts that, as a result of extended conferences between Sir George Paish and Mr. McCadoc, comprehensive plans will soon be evolved, whereby Great Britain will aid America's cotton industry. The "Post" says:—"England stands ready to take her share of the South's unsaleable cotton, accepting as part payment, maturing American indebtedness." A plan is also in process of evolution for the re-opening of the Stock Exchanges.

Big Fires in Borneo.

Wholesale Devastations.

The Fate of a Liner, the "Ljimaht"

LONDON October 22.—(5.40 A.M.)
BATAVIA.—Enormous fires are devastating whole regions of western Borneo. Dense clouds of smoke obstruct the navigation between Java and Singapore, and the light-houses are invisible.

The liner "Ljimaht" is overdue and it is feared that she has been wrecked in the Banka Straits.

Opening of the Rubber Exhibition.

LONDON, October 21.
BATAVIA.—The International Rubber Exhibition has opened here.

Portuguese Friendship for Britain. Prepared to Assist in Every Way.

LONDON, October 21.
Reuter learns that "since the beginning of the war Portugal, as an ancient Ally of Britain, has been in close communication with the British Government as to how best to render every possible assistance. The Portuguese people are wholeheartedly prepared to employ the whole of their available forces."

German Retreat Continues.

LONDON, October 23.
The Russian Headquarters states that the German retreat continues.

LONDON, October 23.
AMSTERDAM.—The Germans in trying to approach Nieuport were caught between the warships and the French artillery. The Germans are now entrenching near Middelkerk. It is reported that the Allies have destroyed the railway to Ghent.

Caught Between Warships and Artillery.

Boasting to Attack England.

LONDON, October 23.
A correspondent of a London paper who spent five days with the Germans at Ghent confirms the report that they had been pouring reinforcements to the coast and were boasting of their preparations to attack England.

A Prince Wounded.

LONDON, October 23.
Prince Maximilian of Hesse has been wounded.

The Cotton Proposals Rejected

LONDON, October 23.
WASHINGTON.—The representatives have rejected the cotton relief plan of providing 250 million dollars deposit with the Southern Banks for loans to cotton growers.

The Inflammations of War.

LONDON, October 23.
AL.—The bomb outrage is believed to be due to the inflammations of war which had inflamed.

అమృతాంజనము AMRUTANJAN.

అమృతాంజనమునకు సాటియైనమందు అమృతాంజనము.
అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటను
అమృతములు అంజనములు వెలసివి.

ప్రతియింటను నుండదగిన చక్కనిమందు. చక్కనిడబ్బితోసహా సీసా 1-కి 0-8-0 డబ్బా 1-కి 5-4-0.

వాగ్ధురవస్తువోదర్శన శాలయందు దియ్యబడిన వతకము.
గొప్పగొప్పవాణివలనను గొప్పదాష్ట్యులచలనను
యోగ్యతావ్రతములు పొందినవి.

వారమునకు వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.
ప్రతిమృతాంజనమునందురు చిక్కగలదు.
పంచభాషి చీటిని చూచుకొనిన మోసముండదు.

అమృతాంజనము
తలనొప్పల మాన్పును.
వాయువుపోట్ల బావును.
పార్శ్వపు నొప్పల
బార దోలును.
ఉబ్బనమునకు ఉత్తమము.
వాపులను ఖండించును.
అమృతాంజనమును కొననివారు లేరు.
వెల స్వల్పము ! ఫలనుధికము!!

అమృతాంజనము
బెణుకుల బేధించును
దగ్గును తగ్గించును.
దురదను దొలగించును.
తేలుబాధను తీసివేయును.
గాయము వుండగ్గు
ఘనమయినమందు.
అమృతాంజనము జగత్ప్రసిద్ధినిగాంచినది.
సువాసన గలిగియుండును.

దంత-చూర్ణము

పంటినొప్పలకు మంచిపాడుము. సువాసన
గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.
డబ్బా 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశోధకము

నొప్పిగలచోట దూదిని ముందుతడిపి
పెట్టిన నొప్పినివెంటనేమాన్పును.
సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీర్ణరసాయనము

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము,
వలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.
25 మాత్రలుగల డబ్బా 1కి వెల 1-4-0

గజికితైలము

చిన్నపిల్లలకు మంచియందు. ఈతైలము
నాలుగుపూటలు రాచినతప్పకపని చేయును.
డబ్బా 1కి వెల 0-3-0 అణాలు

పగుళ్ళకు తైలము.

అఱకాళ్ళు, అఱచేతులు, చర్మము,
కారకమువలనను కీతగాలివలనను పగిలిసిరు
కారుటయు, జిలపిట్టుటయు సంభవించును.
ఈతైలమును రాచిన పగుళ్ళుమాని జిలపో
యి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్ళనొ
ప్పియు నయనుగును. స్వల్పక్రయము.
వెల డబ్బా 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. వేరు.

మోహిని తైలము.

మెదడుకు, కండ్లకుచలునజేయును. వెం
డుకలు నునుపుదేరును. కురులుపురుగును.
5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0

మూలశంకకు తైలము

మూలశంకవలన ఆసనమువద్ద చర్మము
లావుబాఁజిమొలలుపర్చి యమిత బాధగలు
గును. డబ్బా 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మాత్రలు.

కలరాతగిలినవెంటనే మందుతీసుట ఆవ
శ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది.

12 మాత్రలు డబ్బా 1-కి వెల 0-6-0

తేలు మందు.

ఈ మందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ
మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది.
సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తవృద్ధికి,
శక్తికి, వజ్రాయుధము.

20 మాత్రలుగల డబ్బా 1కి వెల 1-0-0

రోమహారి.

ఈభస్మమును నీటితో గట్టిగా కలిపి
పట్టించిన, రోమములు రెండు నిమషముల
లో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన
చర్మము నలుపెక్కదు. మంటయుండదు.
డబ్బా 1-కి రు. 0-8-0 వి. పి. తో 0-12-0

తామర తైలము.

తామర, తీట, ఏనుగుగజ్జ, దురద, రసి
కారుట మొదలగువాటికి మంచిమందు.
డబ్బా 1-కి వెల 6 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహారి.

చలిజ్వరము, పునఃపుజ్వరము, మ్యజ్వరము
మొదలగునవి స్తజ్వరమొలకుదివ్యావిధము
సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

చుండుకు నూనె.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, చొట్టరా
లుట, జిల, గోకుడుపుష్ప మొదలగునవి
మానును. దీనివలన వ్యాధులకు హాని
గలుగక చక్కగా, జెరుగక గలవు.

సీసా 1-కి 0-8-0 వి. పి. సహా 0-10-0

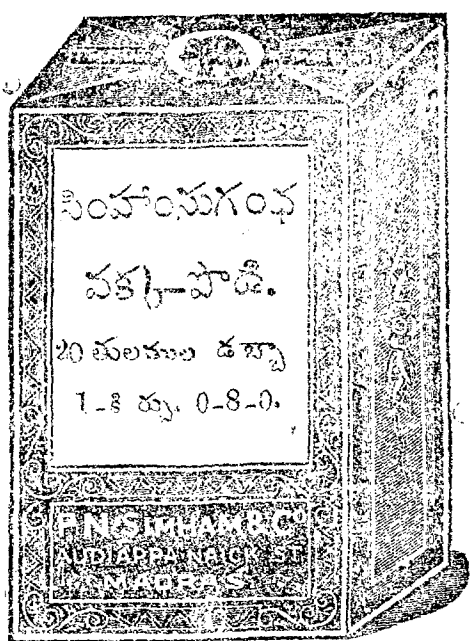
కగ్గశోధకము

పిరి బొట్లను చెవిలోపోసిన బాధతగ్గును.
మంటయుండదు. త్వరలో మాన్పును.
సీసా 1కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మాత్రలు.

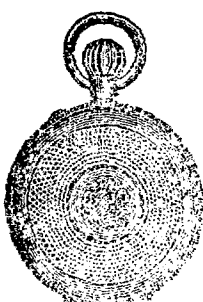
కొడుకు సహమేహములకు ఈమాత్ర
లు బాగుగ పని చేయును. వీనిని తినుచు
పుండుపడిన చోట తైలమును రాయవల
యును. ఇవి రక్తవృద్ధికి మేహకారక బా
ధ్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకారి.
20 మాత్రలుగల డబ్బా 1-కి వెల రు. 1-0-0

చిరునామా:— అమృతాంజనండిపో, ౬, ౭ తంబుకెట్టిది, జి.టి. మదరాసు.

పి. ఎఫ్. సింహాం. అందు కంపెనీ,
28 ఆదియప్ప నామకావీధి, మద్రాసు.

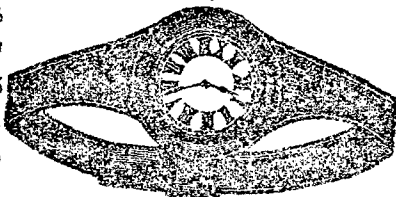
నిక్కలు వెండి హంటింగు గడియారము.

ఈ గడియారము బహువృద్ధియు
ను సుందరమయిన పనితీరుగలదిన్ని
మేల్చిన సామానులతో చేయబడినది.
ప్రమాదముల హంటింగ్ గడియారము
తెరవవలసిన మెడల దీనితలలో స్పిరింగు
(హిల్) ఉంచుచున్నది. వాటిని అది
మీన అవియే తెరచుకొనును. తర్వాత
గంటజూతుకొని ఆమూలము చూసి
అదిమిన మూనుకొనును. వెల 5-0-0

నిక్కల్ వెండి తేడిమి రిస్సుచాచి.

స్త్రీలున్న, పురు
షులన్న చేతిలో
కట్టుకొనుటకు ఉప
యోగముగ నిక్క
ల్ వెండితో చేయ
బడినది.

నిక్కల్ వెండి తేడిగడియారము. ధర రూ. 3.8-0.
వెండిగడియారము. ధర 4.8-0.
క్రిస్టియోవాల్ కంపెనీ, పోచారపేటపాట్లు, మద్రాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవ కూర్పు.

“మంత్రమలియైన యాంధ్రదేవి భూర్బలి పల్లెల కెట్లు
గల్గెనీ, యాశురీత మూర్తి మహిమ” యని శ్రీకృష్ణదేవరాయ
లచే శ్లాఘించబడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్క-గ నర
రించి వెళ్లముత్తరములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమున
కుద్రవాచియ నాటకమువలె ముద్రించబడినది. ఆంధ్ర
వాల్మీకి రామాయణ కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను
సుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్చబడినది. ఇందు
శ్రీ కాళహస్తిశ్రవణపథము గలదు.

సగము కాలికో వెల 1-0-0 ప్రాక్తికాలికో 1-4-0
అటు ప్రతులొక్కసారి కొనువారికి 1-0-0 ను 0-4-0
వంతు ప్రోత్సహము. పంపినవారు.

శ్రీ హామబయ్యమందిరము.

తిరువల్లక్కేడి, మద్రాసు ఆదివ్రాతవలయును.

ఈ పుస్తకము 3 లింగముల్లో, ఉడికించునట్టి అన్ని రకముల
“స్తావన”లకును మద్రాసు గాఢానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న
మాకంపెనీ గొప్పదియు, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది
ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలన “మాభాతాచార్యు
లకు మిక్కిలి శ్రద్ధాభవలకు మేము యత్నముచేయున్నాము.
సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

100 (detachable)
(శిల్పముగల, శిల్పము
లేని) 12 బర్సరులు
సమాప్తమయ్యెను.
ఈయ బర్సరులకు
వట్టి యువోగ్గియు
లకు కడుపు యున్నది.
టిక్కెట్ల సహాయం

గమనింపుడు. నె 11 (detachable)
చాలాబలిష్టమయి
నది. ఎక్కువకాలం
పనితీరు గలిగినది.
మిక్కిలి పొడవైన
గవ్వది.
టిక్కెట్ల సహాయం
రూ. 3-8-0

నెం 48, 48 ను సూర్యముగా తయారుచేయబడినది.
నెం 11 ను సూర్యముగా తయారుచేయబడినది.
నెం. 200 పాకెట్ టైప్ చిన్నిదియు కేయ ఇవ్వము
గలదియు, టిక్కెట్ల సహాయం వెల రూ. 5-8-0
కే. ఎఫ్. టిక్కెట్ల, 15/18 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
కర్తవ్యము ప్రత్యేక ర్థము యవ్వబడును.

మక్తనప్పము

గుణమీయనిచో

సామ్య తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలుగల సీసారు. 2-0-0

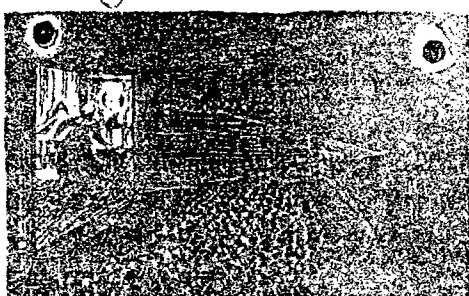
పోస్టుఖర్చులువగయరా. ప్రత్యేకము.

కమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,
ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

ద్రవ్యపంతుడగుటకు మార్గము.

నుమారు ను 600 లు ఖర్చు పెట్టినచోడే ఒక కాక్
బండ్లస్కాపు మెడిసిన్ ఒక ప్రదర్శనమునకు నరిపజే ఫీజుముఖ
కొనగలరు. వాటితో కేటకములు అర్జించగలరు. ఆసంగతు
లన్ని మార్గద్శమేషీను కొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా
సేర్పడును. తర్వాత భాగ్యవంతు లగుటకు ముంతమించిన
కుశలమార్గము మరిలేదు. పూరణగంగులకు క్యాటలాగును
చూచిన తరువాత మీకే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి.
తర్వాతండి. కారనెమ్మన్ బయస్కోప్ కంపెనీ,
హైదరాబాద్ :—121, పెద్దపల్లి తిరువల్లక్కేడి (చుడరాను)
బ్రాంచి :—ఉర్లాం. గంపాం జిల్లా.

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అల్లెలార్చు
టమున కొర్రనికోడండ్ర ప్రలాపము అను మూతన గ్రంథ
మొకటి కూడా ఇవ్వముగ పంపబడును.
మంచిమయము! కేవలము కర్పవడిని!! తెనుకవారికవు!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచ

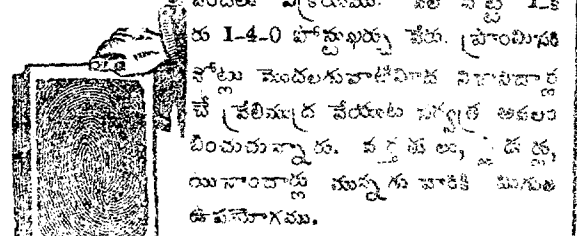
అనేక పంచలు కర్పించును
ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకులారా! శృంగారమున్న
నాగరికతయున్న గల మేలైన అను
పట్టుపంచలు పండుగనీయముల అనం
దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది
దో మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే
యన్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ,
ఆకు పచ్చ, కోన, మేపుకర్పం

ఇత్యాదిరంగులు గలవు! క్లాఫునీయు మైట్టియీ తర్వరచుడు.
గేల మారనిడివిన్ని 24 మూర తెదెల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0
డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇవ్వాలి.

టి. సీతారావు మొదలియార్,

సి, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువల్లక్కేడి, మద్రాసు.

స్టోబ్ కంపెనీవారి బొటనవ్రేలి ముద్రపెట్టెలు.

చాలా ప్రసిద్ధిగాంచింది. వందల
వందల విక్రయము. వెల పెట్టె 1-కి
రూ 1-4-0 పోస్టుఖర్చు కేవల ప్రాంతునది
కొట్టు మొదలగువాటినికొని వికాసపాఠ
చే ప్రతిమద్ర వేయటం బాగ్యత అవలం
బించుచున్నాడు. వర్తమానము, పేదర్లు,
యినానాదార్లు మున్నగు వారికి మిగుల
ఉపయోగము.

స్టోబ్ కంపెనీ, నందిరాసు.

పండ్లపాడి :—కాంత మొట్టులకు దివ్యోష్ణధము.
గునాసానగని శుభముగా వట్టి 1 కి వెల 1-2-0
అగ్రహారము దీనిని కొరకు కొనువారు

పోస్టేజీ సహ ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.

ఒకవిచిత్రమైన కథ—చనువులచే
మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే.
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుచెలిపి యున్నాము. కొరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.

వైద్యకాశ్రీ మణిశంకర్ గోవిందజి.

ఆతంక సిగ్గహ జైషధాలయము.

22, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

వజ్రగుళికలు.

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్పికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త
పుష్టియు, సరవటుత్వమును కారణములు. రక్తపు
ష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము
బహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను, జీతేంద్రి
యైత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ
రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండు
టయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన
శుక్ల నష్టము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని
మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము
లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యులకు
వజ్రగుళికలు పశ్చాత్తాపమువంటివి.

క ప మ రి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన వ
ర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శ్లేత్రము వేన
వీర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమున ప్రబలింపు దగ్గు, 3.
శ్వాసకోశముల నూత్ననాళములందు వీర్పడుదగ్గు.
4. ఉబ్బనము, 5. శ్చయదగ్గు. దగ్గుకునేవించవలసిన
మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి
కూతలు ఎగిరింపు ఆయానము మొదలగు కఫరో
గములు శ్వాసకోశముల నూత్ననాళములయందు
వీర్పడు బాగుపులునువాయువు త్వరలో ప్రాణవా
యైవును. చూరనందున కలుగును. కఫరోగములు
మేహశారకమునబుట్టి శరీరమున బలహీనత యేర్ప
డినకొలది వృద్ధిజెందును. దగ్గుగలవ్రతివారు దీనిని
వెంటనుంచుకొనుటమంచిది.

అమృతాంజనం దీప్తి, 108, ప్రేరి కోట్టు, బొంబాయి.
9, బహుగీరువీధి, చెన్న పట్టణము.

నూప ధూపనవటి.

ఈ మందు 2 ఘంటలలో కలరాను పోగొట్టును. బం
ధించిన మూత్రమును వెడలించును. తగిన వేడివి హెచ్చించును.
ఈ మందును వాడినవారనేవీలు స్వస్థత పొంది సుఖముగ
నేన్నారు. వెల 12 మాత్రలు గల సీసా 1-కి 0-6-0.
యోజన నటి.

ఆతిమూత్రవ్యాధినన, మూత్రము తగుముగా వెడలుట
వివాహము ప్రణము మొదలగు దోషము తేర్పడి తరుణవయ
స్కులు సయితము పృథ్విదేశతవాల బడుచున్నారు. ఈ
మూత్రము నేవించిన కొద్దిదినములలో గుణము గన్పించుటయే
గాక పుంస్త్రమునూడే హెచ్చించును.

వెల 12 మాత్రలుగల సీసా 1 కి 2-4-0.

గత్ర సండివిని వటి.

చలి జ్వరము, జీర్ణ జ్వరము, సంధి దోషము గల
జ్వరముకు మాన్యుట కీ మూత్రము సండివిని వంటివి.

వెల 12 మాత్రలుగల సీసా 1 కి 0-8-0.

ఈ జైషధములు నూరు సంవత్సరములనుండి వంశ
పాగంపగ్యము కాస్తామృత భావముగల ఆయుర్వేద వైద్య
లచే నమ్మకముగా తయారు చేయబడినవి. ఇతర వ్యాధులకు
గూడ వ్రాసిన, తగిన యావధములు పంపబడును.

దగ్గులలియోశము, వై క రావు
1-24 శివరామకేడి, తిరువల్లక్కేడి, మద్రాసు.